

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

DIGITOOLS

Дигитализация на учебното съдържание за средните училища

digitools

ЮЗ: Ръководство: Учителят като ментор

Center for
Educational
Initiatives

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Особености на менторството при електроннобазираното обучение	6
а. Въведение в менторството при електроннобазираното обучение	6
б. Ролите на учителите като ментори в дигиталната класна стая	8
в. Общи отговорности на ментора в дигиталната класна стая	10
г. Готовност за самооценка/свързана с учениците/родителите/свързана с курса, подкрепа	12
д. Предимства на онлайн обучението	14
2. Технически умения на учителите	17
а. Дигитални умения за учителите-ментори	17
б. Виртуални класни стаи и платформи за възлагане на учебни задачи	20
в. ТРАСК рамка	21
г. Връзки към кратки уроци	24
3. Методически компетентности в областта на менторството	25
а. Емоционалната интелигентност като ключов компонент	25
б. Ориентираност към постиженията	27
в. Комуникация с учениците при онлайн обучение	31
г. Взаимоотношения в процеса на менторство при онлайн обучение	33
д. Примерни въпроси	35
4. Диагностика и стратегии за интервенция при менторството	36
а. Позитивна психология и PERMA Model	35
б. Самонаставничество - работа със себе си	41
в. Подпомагане на уменията за слушане	42
г. Цикъл на на Гибс	44
д. Метод "Хамбургер"	45
е. Техниката на метафората в менторството	47
ж. Интелигентен модел на менторството	50
5. Проучвания	53
а. Проучване на пример за менторство при онлайн образование	53
б. Проучване на пример за техническите умения на учителите	57
в. Проучване на пример за методическите компетенции в менторството	59
г. Проучване на пример относно стратегиите за диагностика и интервенция при менторство	61
Външни препратки	63

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

ВЪВЕДЕНИЕ

Пандемията Covid-19 почти изцяло промени ролята на учителите. Повечето педагогически специалисти са съгласни, че няма връщане назад към времето преди пандемията. Днес все повече учители искат да работят дигитално и да използват технически средства. Технологиите откриват нови възможности за развитие на образователния процес, училища продължат да се оборудват с технически средства и да развиват педагогическите умения на учителите, необходими за качествено онлайн-базирано обучение.

Скоростта, с която настъпиха промените, накара много преподаватели да мислят, че са овладели онлайн обучението само защото са се научили да използват платформи за комуникация като Zoom. Други, с подкрепата на силното институционално ръководство, са приели предизвикателството да използват креативни стратегии за обучение. Някои от тях "обръщат класната стая", като предоставят кратки редактирани видеоклипове с лекции и интерактивни четива онлайн и след това планират сесии за обсъждане лице в лице, използвайки Zoom и Google Hangouts. Други използват виртуални симулации и реални проекти за работа в онлайн групи. Учителите "влизат" в работните сесии в Zoom, за да задават подканващи въпроси и да слушат дискусиите на своите ученици. Някои от тях редовно се срещат с отговорниците на проектните групи, и ги насърчават да спазват крайните срокове и развиват лидерски умения.

Този интелектуален продукт (IO3) има за цел да развие както уменията за дигитално менторство, така и уменията за мотивация на учителите, т.е. учителите да наставляват учениците в по време на електронно-базирано обучение. Ръководството очертава необходимите умения за дигитално менторство на учителите. Целевите групи на този продукт са учителите, работещи в средните училища, а учениците са крайните бенефициенти.

В рамките на този проект партньорите анализираха 26 примера за добри практики в областта на менторските умения, по-специално в областта на менторството, коучинга и електронно-базирано обучение в различни държави. След това партньорите проведоха фокус групи с училищни директори/администратори/образователни експерти (включително

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

директори на училища, заместник-директори по учебната дейност). На участниците бяха зададени следните въпроси:

1. Какви са били основните предизвикателства и нужди на учителите в процеса на преподаване и учене по време на пандемията и първото затваряне? (Въвеждащ въпрос за цифрово адаптиране на класните стаи)
2. От какви цифрови умения и управление на цифрови ресурси се нуждаят учителите, за да създадат ефективен електронно-базиран учебен процес? (Как да развием цифрови умения в класната стая, електронно-базиран учебен процес)
3. В тази ситуация учителите трябва да поемат ролята на дигитални инструктори. Какви трудности и възможности виждате в менторството на учениците в областта на електронно-базирано обучение? (Коучинг на ученици при електронно-базирано обучение)
4. Какви компетентности и характеристики са характерни за добрия учител, който поема ролята на дигитален ментор? (Характеристики на дигиталния коучинг)
5. Как може да се насърчи мотивацията на учениците по време на електронно-базирано обучение? (Мотивиране на учениците)

Техните отговори бяха събрани от партньорите под формата на национални доклади, а след това съдържанието на IO3 - Ръководство за учители като ментори - беше определено въз основа на резултатите, взети от примерите за добри практики и от срещите на фокус групите. В Ръководството е включено съдържанието по следните теми:

1) Характеристики на менторството в цифровото образование

- a) Въведение в менторството в дигиталното образование
- b) Ролите на учителите като наставници в онлайн класовете
- c) Общи отговорности на менторите в онлайн класовете
- d) Готовност за самооценка/свързана с ученика/родителя/курса, обща подкрепа
- e) Предимства на онлайн обучението

2) Технически умения за учители

- a) Умения за цифрова грамотност за учители-наставници
- b) Виртуални класове и платформи за възлагане на задачи
- c) Рамка ТРАСК
- d) Връзки към кратки уроци

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

3) Методологически компетенции в менторството

- a) Емоционалната интелигентност като ключов компонент на менторството
- b) Ориентация към постиженията
- c) Комуникация с учениците в онлайн обучението
- d) Взаимоотношения в процеса на менторство в онлайн образованието
- e) Примерни въпроси за менторство в онлайн обучението

4) Диагностика и стратегии за интервенция при менторството

- a) Позитивна психология и модел PERMA
- b) Самонаставничество - работа самостоятелно
- c) Подпомагане на уменията за слушане
- d) Цикъл на Гибс за размисъл
- e) Метод за хамбургери
- f) Метафора
- g) SMART модел на менторство

Всеки раздел включва въпроси за оценка и казуси. В края на Ръководството са предоставени и допълнителни учебни материали.

Речник

Ментор: опитен човек в компания, университет и т.н., който обучава и съветва нови служители или студенти/ученици (Оксфордски речник)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

1. Особености на менторството при електронно-базираното обучение

а/ Въведение в менторството при електронно-базираното обучение

В цифровия свят данните се разглеждат като суровина. Тези данни придобиват смисъл, когато се анализират в контекст. След като станат значими, те се превръщат в информация в съответствие с натовареното значение. В процеса на глобализация се вижда, че цифровата трансформация набира скорост. В резултат на това 21-ви век е наречен цифрова информационна ера. Ясно е, че цифровата информационна епоха е довела до трансформация в много области. Една от тези области е образованието. През последните години се забелязва, че понятията "образование" и "цифрово" често се използват заедно. Тази трансформация доведе до промяна на ролите на заинтересованите страни в образованието. Може да се каже, че учителите, които играят активна роля в тази област, са начело на тези заинтересовани страни.

Важно е учителите да развиват компетентности в областта на цифровото образование. Що се отнася до новото поколение, което е постоянно ангажирано с технологиите, или с други думи, технологиите са голяма част от живота му, традиционните методи в образованието вече не работят. Това е така, защото традиционните методи са недостатъчни, за да привлекат и мотивират това поколение и.. Поради тази причина е важно учителите да развиват своите дигитални умения, за да могат да мотивират и привлекат вниманието на това поколение, което е технологично надарено. Поради това изискване например в Турция са назначени провинциални координатори/наставници, които да координират проектите за „електронно побратимяване“, при които учителите ефективно да използват web2 инструменти. Основната задача на провинциалните/областните наставници е да оказват необходимата подкрепа на учителите, които изпълняват проекта e-Twinning, като им помагат да решават проблемите, с които се сблъскват. В този контекст проектът e-Twinning, който представлява цифрова социална среда за обучение, може да бъде представен като пример за реално цифрово менторство от учители към учители. Освен това проекти като Digitools, стартирани през пандемичния период, са насочени към подобряване уменията на учителите за работа в цифрова среда.

В обобщение, електронно-базираното образование е неизбежно в цифровизирания свят. Ето защо е жизненоважно учителите да развиват своите цифрови умения. Както във всяка професионална група, при развиването на ново професионално умение има различни трудности. Менторството играе улесняваща роля за преодоляването на тези трудности. Тази роля се трансформира от традиционно менторство в дигитално менторство като продукт на цифровизацията. Ето защо е важно да се развиват цифровите умения на учителите, като се използват предимствата както на менторството, така и на дигитално менторство.

Менторството е процес на учене, при който се изграждат полезни, лични и реципрочни взаимоотношения, като се акцентира върху постиженията; емоционалната подкрепа е ключов елемент. В рамките на наставническите взаимоотношения наставяваните се развиват и учат

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

чрез разговори с по-опитни наставници, които споделят знания и умения, които могат да бъдат включени в тяхното мислене и практика. За сравнение, менторството или коучингът е предоставяне на академична и професионална помощ в определена област с фокус единствено върху компетентността.

В днешно време наставниците играят важна роля за развитието на хората в образованието и бизнес организациите. Менторството за професионална кариера става тема на изследване в средата на 70-те години на миналия век. Caffarella (1992) определя менторството като "интензивна грижовна връзка, в която хора с повече опит работят с хора с по-малко опит, за да насърчават както професионалното, така и личностното развитие. Далоз (1986 г.) е по-изразителен в описанието си на наставниците като водачи, които "ни водят по пътя на нашия живот ... те хвърлят светлина върху пътя напред, тълкуват загадъчни знаци, предупреждават ни за дебнещи опасности и посочват неочаквани удоволствия по пътя.

Бенефициентът на този процес често се нарича наставляван, но различни автори посочват, че отношенията на менторство могат да бъдат възможност за развитие както за ментора, така и за наставлявания. Взаимоотношенията на менторство имат потенциала да улеснят психосоциалното развитие - наставляваните лица се радват на по-висока самоувереност, самоефикасност и самочувствие. Наставниците също могат да се възползват от повишената самоувереност в способностите си за рефлексивно мислене и общуване, както и от личното удовлетворение от приноса към дисциплината и следващото поколение.

При прегледа на литературата се вижда, че през последните години електронното менторство се е наложило като нов подход към менторството. За разлика от познатото досега менторството, електронното менторство може да предложи различни алтернативи, тъй като се осъществява в онлайн среда и в някои отношения може да бъде по-достъпно. То е станало предпочитано най-вече защото премахва ограниченията, свързани с времето и мястото (Kuzu, Kahraman & Odabaşı, 2012). Може да се твърди, че електронното менторство е един от резултатите на цифровото образование в цифровата ера.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

6/ Ролите на учителите като ментори в дигиталната класна стая

Присъствието на учителя в онлайн обучението е по-важно, по-сложно и по-предизвикателно, отколкото в традиционните образователни среди, поради характеристиките на технологията. Онлайн учителите трябва да преодоляват потенциалните бариери, породени от технологията, времето и мястото. Същевременно те трябва да вземат решения от разширения избор и възможности, които онлайн инструментите им предоставят за създаване на ефективна, ефикасна и привлекателна учебна среда. По този начин онлайн преподаването изисква различни роли и компетенции от преподаването в класната стая. Положени са много усилия за определяне и проверка на ролите и компетенциите на онлайн преподавателите.

През юни 2000 г. група изследователи и практики от САЩ, Обединеното кралство и няколко европейски страни се събраха на семинар, за да обсъдят и проучат различни аспекти на онлайн обучението и преподаването. Резултатът от тази среща беше изброяване на набор от роли за онлайн учителите и компетентности, свързани с тези роли. Ролите, определени на семинара, бяха:

- $\frac{3}{4}$ фасилитатор на процеса,
- $\frac{3}{4}$ съветник/консултант,
- $\frac{3}{4}$ оценител
- $\frac{3}{4}$ изследовател,
- $\frac{3}{4}$ улеснение на съдържанието,
- $\frac{3}{4}$ технолог,
- $\frac{3}{4}$ дизайнер,
- и $\frac{3}{4}$ мениджър/администратор.

Ролята на фасилитатор на процеса се очаква да улесни редица онлайн дейности, които са в подкрепа на ученето на учениците. Ролята на съветник/консултант изисква да се работи с учащите на индивидуална или частна основа, като се предлагат съвети/консултации на учащите, за да им се помогне да постигнат максимална полза от участието си в курса. Ролята на оценител е свързана с поставянето на оценки, предоставянето на обратна връзка, валидирането на работата на учащите и т.н. Ролята на изследовател е свързана с участието в създаването на нови знания, които са от значение за преподаваните области на съдържанието. Ролята на фасилитатор на съдържанието е пряко насочена към улесняване на нарастващото разбиране на учебното съдържание от страна на учащите. Технологът се занимава с правенето или подпомагането на технологичния избор, който подобрява учебната среда, достъпна за учениците. Ролята на дизайнера изисква проектиране на стойностни онлайн учебни задачи преди изпълнението им. Ролята на мениджъра/администратора се занимава с въпроси, свързани с регистрацията на обучаемите, сигурността, воденето на документация и т.н. Участниците изследователи и практики в този семинар определиха и компетенциите,

свързани с тези роли. Например, предизвикването на участниците, подкрепата им както индивидуално, така и като група, обобщаването на ключовите моменти в дискусията и насочването на дискусията в съответствие с целите и задачите на урока са сред някои от компетенциите, свързани с ролята на фасилитатор на процеса. Обратно, използването на онлайн техники за оценяване на резултатите от обучението и процесите, гарантирането на автентичността на работата на учениците, разпределянето на оценките и точките в съответствие със законовите разпоредби са сред компетенциите, свързани с ролята на оценител. В същото време използването на онлайн ресурси за събиране на информация за онлайн обучението, провеждането на изследвания на онлайн преподаването и ученето, разработването на теория или модели са сред тези, свързани с ролята на изследователя. Структурирането на съдържанието, достъпно за обучаемите, наблюдението на напредъка, осигуряването на обратна връзка са свързани с ролята на улесняващ съдържанието. Използването на технологиите на оперативното ниво, диагностицирането на техническите проблеми и предизвикателства на учащите, познанията за това как използването на различни медии влияе върху различни видове поведение на преподавателите и учащите се, се отнасят до ролята на технолога. Изборът на подходящи медии и форми, осигуряването на лесен достъп до онлайн ресурси и гарантирането, че учебните дейности са съобразени с технологичните ограничения и възможности, са някои от компетенциите, свързани с ролята на дизайнера. И накрая, взаимодействието с институцията (записване, процеси на оценяване, оценяване, информирание), насочването на студентите към подходящи източници на подкрепа, осигуряването на възможност на студентите да участват лесно в онлайн средата са сред компетенциите, разглеждани в ролята на мениджър/администратор.

Въпроси за оценка:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Отбележете следните изречения, ако са верни/неверни:

- Менторството е процес на преподаване, при който се изграждат полезни, лични и реципрочни взаимоотношения, като се акцентира върху постиженията; емоционалната подкрепа е ключов елемент. (Вярно/невярно)
- Структурирането на съдържанието, достъпно за обучаемите, наблюдението на напредъка и предоставянето на обратна връзка са свързани с ролята на фасилитатор на съдържанието.. (Вярно/невярно)

в/ Общи отговорности на ментора в дигиталната класната стая

Непубликувано проучване разкрива, че само 3% от участващите университетски преподаватели са имали опит в онлайн обучението през академичния си живот. Поради недостига на квалифицирани преподаватели и някои други административни въпроси, като например интелектуалната собственост, целта на менторството е да помогне на преподавателите (1) да придобият необходимите умения за ефективно и ефикасно използване на необходимите приложения или платформи, (2) да придобият концепции и опит в управлението на информацията в преподаването, (3) да постигнат опит в съвместната работа и институционалната комуникация чрез интернет средата и (4) да придобият необходимия опит за училищата и управлението на интернет средата. Основните задължения на наставниците включват;

$\frac{3}{4}$ предоставяне на насоки на учениците и учителите при работа с платформата,

$\frac{3}{4}$ отговаряне на техните въпроси относно платформата и темите,

и $\frac{3}{4}$ оценка на ефективността на платформата.

Освен това от тях се очаква да разрешават организационни или технически проблеми на учениците (ако могат) и/или да насочват учениците към съответните служби за подкрепа. Преди началото на новия срок наставниците получават лично обучение за областта на съдържанието, онлайн преподаването и подробности за програмата. Освен това всеки ментор работи за подпомагане и наблюдение на учениците. Наставниците допълнително помагат при решаването на управленски и технически проблеми на учениците, а също така са експерти по съдържанието, които отговарят за изготвянето на учебните материали. Всеки ден поне един ментор за всеки курс трябва да е онлайн, за да помага на студентите. Това означава, че студентите могат да взаимодействат с менторите синхронно. Наставниците използват онлайн инструменти и телефонни разговори, за да общуват със студентите и да им помагат.

Предишните проучвания разкриха девет отделни категории нагласи и поведения, които учащите се очакват от своите електронни наставници

(Dos), 10 категории нагласи и поведения, които искат да избягват електронните наставници.

(Don't), както и 6 категории знания и умения, които според тях са необходими за електронните ментори (вж. Таблица 2).

	Category
Dos	Cooperation with teachers, Quick feedback, Meticulous support, Empathetic attitudes/behaviors, Affinity, Humility, Fairness, Calm, Common-sense attitudes/behaviors
Don'ts	Attitudes/behaviors like teachers, Inappropriate attitudes/behaviors as e-mentors, Overbearing, Stern, Forsaking, Unfair, No response, Default, False, Businesslike
Knowledge and skills	Specialized subject skills, IT skills, Writing skills, Reading skills, Communication skills, Teaching skills

Dos: Attitudes and behaviors that learners expected of e-mentors

Don'ts: Attitudes and behaviors that learners want e-mentors to avoid

г/

Готовност за самооценка/свързана с ученика/родителя/курса, обща подкрепа

В кризисна ситуация или за да се въведе онлайн обучение с ученици, за да се улесни тяхното образование, трябва да се предприемат редица стъпки, за да се гарантира готовността на учениците:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

1/ Създаване на подходящи инструменти за обучение: Училищата трябва да гарантират, че децата имат достъп до устройство, което да използват. За учениците в неравностойно положение може да се наложи училищата да осигурят устройство, което децата да могат да заемат за определен период от време.

2/ Установяване на рутина: Родителите могат да помогнат на детето си да установи рутина, за да остане фокусирано и мотивирано. Онлайн уроците ще бъдат насрочени за определени часове. В зависимост от възрастта и възможностите на детето, може да се наложи родителите да бъдат на разположение преди началото на урока, за да помогнат на детето си да влезе в системата и т.н. Родителите могат също така да подпомагат детето си при изготвянето на график за изпълнение на учебните дейности, да му помагат при разпределянето на задачите, за да се гарантира, че те са по-лесно изпълними, и да му осигуряват подходящи почивки и освежителни напитки.

3/ Създаване на работно пространство: Определянето на специално работно място, където децата могат да поставят устройството си и да работят, е от съществено значение за създаването на зона без разсейване, далеч от телевизора и други потенциални разсейващи фактори.

Родителите трябва да подкрепят децата си и да ги насърчават. Създаването на система за награди може да бъде мотивиращо, а планирането на подходящи почивки е от съществено значение. Родителите трябва да проявяват интерес към това, което детето им учи, и да отделят време, за да обсъждат темите и задачите с децата си, като изказват много похвали и насърчения за постиженията на детето си. Родителите могат да включват детето си и в дискусии по теми, свързани с курса, за да помогнат за повишаване на интереса и мотивацията му.

При липса на повече часове по физическо възпитание, като например физическо възпитание, особено когато децата са ангажирани с онлайн обучение поради кризисна ситуация, може да е полезно всеки ден да се включва физическа дейност, за да се раздвижат децата. Съществуват много онлайн видеоклипове с упражнения, предназначени за деца, с които детето може да се занимава, за да поддържа физическата си форма, като например "Cosmic Kids" - йога за деца, която е представена с помощта на история, за да ангажира напълно децата.

Що се отнася до подготовката на децата за онлайн оценяване, има някои полезни стратегии, които могат да помогнат на детето да се почувства по-подготвено за предстоящото онлайн оценяване:

1/ Формат на оценяване: Разберете какъв ще бъде форматът на оценяване на теста. Дали ще бъде с въпроси с избор между няколко отговора, верни/неверни въпроси и т.н.? Наличието на тези знания преди оценяването може да помогне на детето да се подготви и да повиши увереността му.

2/ Преглед на материалите: Родителите могат да насърчат детето си да прегледа всички работи, бележки, допълнителни източници и т.н., които са свързани с оценяването преди

теста, за да му помогнат да се чувства готово и уверено. Родителите могат също така да направят пробен тест на материала заедно с детето си преди оценяването.

3/ Управление на времето: Тъй като може да има ограничение във времето за попълване на теста, може да е полезно да се осигури упражнение на тестовите във времето преди оценяването.

4/ Здравословни навици: Родителите трябва да помагат на децата си да си създадат здравословни навици, които ще подпомогнат постиженията им, като например добър сън, здравословно хранене, физическа активност и споделяне на съвети и стратегии за справяне със стреса и подобряване на благосъстоянието.

5/ Интернет връзка: Родителите трябва да се уверят, че интернет връзката е надеждна и всички необходими инструменти и приложения са достъпни за детето.

6/ Разсейване на вниманието: Родителите трябва да гарантират, че разсейването е сведено до минимум, за да може детето им да се съсредоточи върху поставената задача.

7/ Положително подсилване: Децата трябва да получат допълнително насърчение и подкрепа преди оценяването, а след това трябва да бъдат похвалени за усърдната си работа и съсредоточаване.

Въпроси за оценка:

Отбележете следните изречения, ако са верни/неверни:

1. Не е необходимо родителят да подкрепя онлайн обучението на детето си. (Невярно)
2. Предварителното запознаване с формата на оценяването може да помогне за увереността на детето при онлайн оценяването. (Вярно)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

д/ Предимства на онлайн обучението

Онлайн обучението в училищното образование предлага редица предимства, включително:

1. Непрекъснатост на образованието: По време на кризисни ситуации, когато училищата са принудени да затворят, например по време на глобалната пандемия от коронавирус и земетресенията в Турция през 2023 г., онлайн обучението позволява на училищата да продължат да предоставят образование на своите ученици. Инструментите за видеоконферентна връзка позволяват на учителите да се свързват с учениците си и да провеждат онлайн уроци. Платформите за обучение позволяват на учителите да качват учебно съдържание и дейности, по които учениците да работят от вкъщи. Учителите могат да проверяват изпратената работа и да предоставят персонализирана обратна връзка на учениците. Онлайн обучението предоставя на учителите средство, чрез което те могат да продължат да преподават учебната програма на учениците въпреки трудната ситуация, в която се намират в момента. Освен това огромният набор от цифрови ресурси, налични онлайн, гарантира, че обучението от дома при тези обстоятелства е интерактивно, ангажиращо и приятно за учениците.

2. Ролята на учителя: Значително предимство на онлайн обучението е, че въпреки че онлайн обучението е инструмент за подобряване на учебния опит, ролята на учителя в учебния процес все още е най-важната роля в учебния процес. Начинът, по който учителите ангажират учениците си, учебните дейности, които задават, видовете допълнителни онлайн ресурси, с които искат от учениците си да работят, и качеството на обратната връзка, която учениците получават, все още се определят от учителя и са негова отговорност. Предоставянето на платформа за обучение на учениците със зададена работа всеки ден е по-ефективно, когато учителите също така ангажират, мотивират и наблюдават своите ученици с редовни онлайн уроци, използвайки инструменти за видеоконферентна връзка.

2. Персонализация: Онлайн платформите за обучение могат да бъдат персонализирани, за да отговарят на специфичните нужди на учащите. Това може да позволи на учителите да обърнат допълнително внимание на учениците, които може да се нуждаят от допълнителна подкрепа в определени проблемни области, както и да им позволи да насърчават изключителните ученици, като ги ангажират с допълнителни, целеви материали. Учителите могат да проверяват работата на всеки ученик и да предоставят лична обратна връзка. Обратната връзка може да бъде предоставена под формата на текст или на аудиозапис. Звуковите бележки работят особено добре в кризисни ситуации, тъй като чуването на гласа на учителя може да насърчи чувството за свързаност и общност.

3. Гъвкавост: Онлайн обучението дава възможност за по-гъвкаво обучение. В ситуация на криза, когато училищата са принудени да затворят, онлайн обучението не само позволява на учениците да продължат образованието си, но и да учат със собствено темпо и в удобно за тях време. Освен това използването на технологиите в класната стая също става все по-често срещано, например включването на учениците в онлайн игри за обучение по предмети като

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

математика по време на час. Всъщност училищата, които не приемат прехода към използване на технологиите в класната стая, рискуват да изостанат.

4. Достъп до ресурси: Онлайн обучението предоставя на учениците достъп до широк набор от интерактивни и ангажиращи образователни ресурси и инструменти, включително видеоклипове, подкастове, електронни книги, цифрови игри и др. Цифровите игри се оценяват мигновено, като по този начин предлагат предимството на незабавните резултати и обратна връзка и намаляват времето за оценяване от учителя. Учителите могат да създадат членство на учениците в онлайн платформи за електронни книги и да ги насърчават да прочетат определен брой книги за определен период от време. Такива платформи често имат система за възнаграждение, при която учениците получават значки или отключват различни профилни снимки, когато постигнат определени цели, като по този начин осигуряват на учениците мотивационен фактор.

5. Сътрудничество: Онлайн платформите за обучение често включват инструменти за сътрудничество и комуникация, като например дискуссионни форуми и видеоконференции. Тези инструменти помагат на учениците да се свързват с връстници и учители, да споделят идеи и да си сътрудничат по проекти.

6. Бюджетно: В ситуация на криза внедряването на система за видеоконферентна връзка и платформа за обучение е икономически ефективно решение. Въпреки че някои инструменти са свързани с разходи, има и много онлайн ресурси и инструменти за обучение, които са достъпни безплатно.

7. Достъп до глобално образование: Освен че имат достъп до училищната работа, зададена от техния учител, онлайн обучението предоставя на децата възможност за достъп до образование от всяка точка на света. Това може да разшири техния кръгзор, като ги запознае с нови идеи и култури. Например приложението за онлайн обучение "Duolingo" предоставя приятен метод за изучаване на всеки език и предлага система за възнаграждение, за да мотивира учениците, а визуално е много привлекателно за по-малките ученици.

8. Подобряване на цифровите умения: Онлайн обучението може да увеличи възможностите за учене и да помогне за изграждането на цифрови умения на децата. Цифровата грамотност на децата все повече се признава като важно умение, което е необходимо на децата за училище, за живота, а по-късно и за работата. Цифровата грамотност се отнася не само до техническото ноу-хау, но и до знанията, уменията и нагласите, от които децата се нуждаят, за да бъдат сигурни и овластени в един все по-цифров свят. Цифровата грамотност е все по-голямо изискване в съвременния свят, така че развиването на тези умения може да бъде само от полза.

Въпроси за оценка:

Отбележете следните изречения, ако са верни/неверни:

1. Онлайн обучението подобрява цифровата грамотност на децата, като повишава техническите им познания, както и знанията, уменията и нагласите им, необходими за осигуряване на безопасност и овластяване в един все по-цифров свят.
2. Ролята на учителя става по-маловажна при онлайн обучението.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

2. Технически умения на учителите

Въведение

В 21-ви век учителите трябва да имат солидна основа от технически умения, за да могат да се ориентират в дигиталния пейзаж и да работят ефективно с учениците. Пандемията COVID-19 допълнително подчерта значението на тези умения, тъй като училищата преминаха към дистанционно обучение. В този раздел се разглеждат техническите умения, необходими на учителите, като се обръща внимание на цифровата грамотност, виртуалните класове, платформите за възлагане на задачи и двете рамки за професионално развитие: TRACK и DigCompEdu.

а/ Дигитални умения на учители-ментори

За да бъдат ефективни в ролята си на преподаватели, наставляващите учители трябва да притежават добри умения в областта на цифровата грамотност. Идентифицирането на уменията за цифрова грамотност, които са необходими на учителите, за да бъдат компетентни в областта на технологичната интеграция, се основава на горепосочените рамки. Уменията за дигитална грамотност включват няколко подкомпонента и тези ключови умения за дигитална грамотност за наставляващите учители включват

- **Основни компютърни умения:** Учителите трябва да имат основни познания за работата на компютрите и мобилните устройства, да познават обичайните хардуерни и софтуерни приложения и да знаят как да ги използват. Умения като навигация сред файловете, отваряне на софтуер за текстообработка и електронни таблици, създаване на презентации, запазване и класифициране на папки и други подобни.
- **Умения за търсене в интернет и информационна грамотност:** Учителите трябва да могат да използват интернет и търсачките, за да търсят, идентифицират и намират подходяща информация, използвайки ключови думи, да оценяват достоверността и надеждността на източниците на информация, намерени в интернет, и накрая да признават източниците на информация. След като информацията е намерена, организирането на информацията, използването и споделянето на информацията в различни формати следователно също са важна част от уменията за търсене и ползване на информация в интернет.
- **Умения за цифрова комуникация:** Учителите трябва да са запознати с инструментите за компютърно опосредствана комуникация, като електронна поща, незабавни съобщения, видеоконференции и вградени в LMS инструменти за съобщения. Те могат да ги използват, за да станат част от мрежи за професионално развитие и да общуват ефективно с колегите си, учениците и родителите.

- **Цифрова безопасност и неприкосновеност на личния живот:** Учителите трябва да развият силно разбиране за способността да се ориентират и да участват в онлайн цифровата среда по безопасен и отговорен начин. Те трябва да могат да защитават неприкосновеността на личния живот на своите ученици и на себе си, като използват сигурни пароли, активират настройките за поверителност в платформите, в които се разкрива лична информация, идентифицират сигурни уебсайтове и получават родителско съгласие за споделяне на данни.
- **Оценка и създаване на цифрово съдържание:** Учителите трябва да могат да преглеждат наличните в момента ресурси и да оценяват и преценяват цифровите ресурси за тяхната значимост и ефективност в класната стая. Те трябва да бъдат обучени как да оценяват целесъобразността на ресурса за своите педагогически цели и адекватността на техническите аспекти на ресурса за техния контекст на преподаване. Това умение изисква солидно разбиране на възможностите и ограниченията на целевите цифрови инструменти и съответствието между тях и резултатите от обучението, целите на обучението и педагогическите стратегии в техния учебен контекст.

От педагогическа гледна точка, преди да решат кой инструмент да използват в часовете си, учителите могат да преценят следното:

- ефективно използване на мултимедия,
- възможности за диференциране на обучението
- ниво на интерактивност и ангажираност, което насърчава активното учене.
- вида обратна връзка, която предоставя на учащите.
- възможности за сътрудничество между потребителите.
- подкрепа за умения за мислене от по-висок порядък.

От техническа гледна точка учителите могат да оценят следното:

- достъпност на инструмента и дали той работи на наличните устройства
- лекота на използване
- правила за защита на личните данни
- ефективност на разходите

В допълнение към оценката на наличните в момента инструменти и ресурси, учителите трябва да могат да създават цифрово съдържание, като например презентации, видеоклипове, подкастове и уебсайтове. Те трябва да са запознати с мултимедийни инструменти и платформи, които позволяват на учениците да създават и споделят свои собствени цифрови проекти.

- **Авторско право и справедливо използване:** Учителите, които желаят да разработват свои собствени учебни материали, трябва да са запознати със законите за авторското право и насоките за справедливо използване. Те трябва да са добре информирани за това как правилно да цитират или приписват източници на съдържание, както и да повишат осведомеността на учениците си, за да избегнат злоупотребата с чужд труд. Те могат да използват ограничено количество произведения, защитени с авторско право, за образователни цели, без да нарушават

правата върху интелектуалната собственост. Това се дължи на "честната употреба" - правна доктрина, която дава разрешение за нелицензирано използване на произведения и материали, защитени с авторско право. Те могат също така да използват материали, лицензирани по лицензите Creative Commons, които предлагат гъвкава система, позволяваща на хората да споделят творческия си труд с други хора и да им разрешат да го използват при определени обстоятелства.

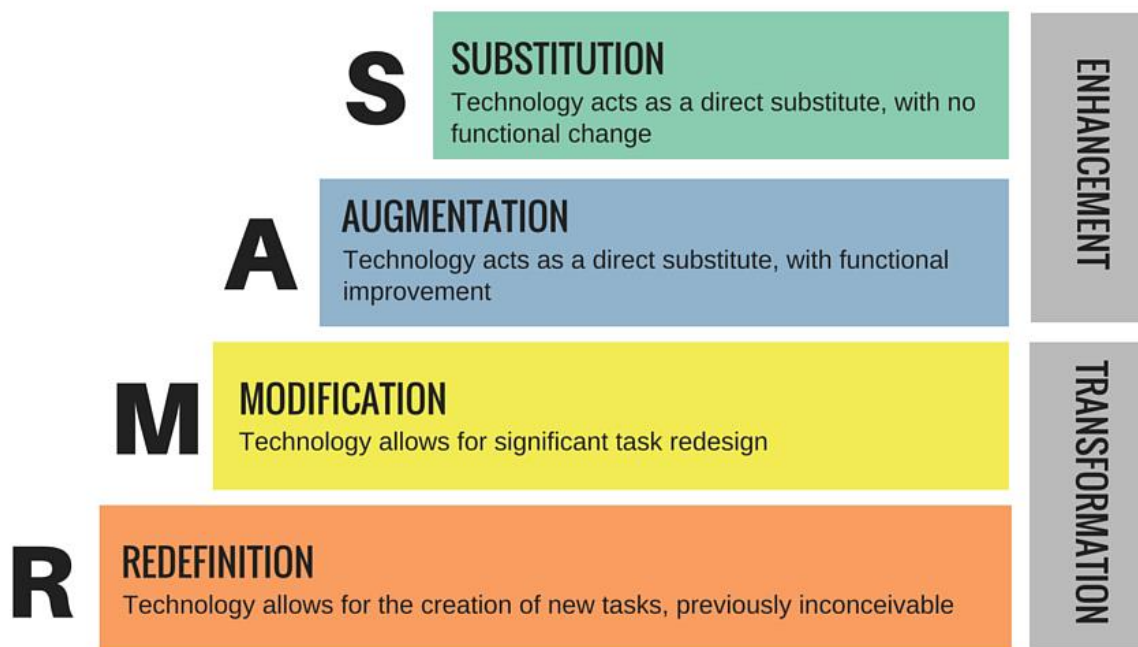
Разбиране на етичните последици от използването на цифрови технологии в класната стая, включително въпроси, свързани с неприкосновеността на личния живот и сигурността:

- Да могат да използват цифрови инструменти за създаване на интересни и интерактивни учебни преживявания за учениците.
- Умение за използване на цифрови инструменти за подпомагане на сътрудничеството и комуникацията между ученици и учители

За да помогнат на наставляващите учители да развият тези умения, училищата могат да осигурят обучение и възможности за професионално развитие. Това може да включва семинари, онлайн курсове и достъп до ресурси като онлайн уроци и вебинари.

Модел SAMR

Друга важна рамка, която дава информация и насочва учителите към трансформиране на преподаването и ученето в класната стая, е моделът SAMR (substitution, augmentation, modification and redefinition), разработен от Пуентедура. Първите две нива на този модел описват образователни практики, при които технологията или директно замества нецифрови учебни материали и техники, или по-стара технология се заменя с по-нова технология без никакви методически промени и функционално подобрене на учебните резултати. Следващите две нива, от друга страна, описват ситуации, при които технологията се използва по начин, който значително променя и подобрява методическите подходи на преподавателя и неговите техники на преподаване. В тези две нива се предвижда да бъдат постигнати учебни резултати, които не могат да бъдат постигнати в отсъствието на цифрови технологии. Учителите трябва да имат добро разбиране за тези нива и за това как и до каква степен използването на технологиите, действително, променя и повишава ефективността на тяхното обучение.

Фигура 3. Моделът SAMR (Puendetura, 2014)

б/ Виртуални класни стаи и платформи за възлагане на задачи

Виртуалните класни стаи и платформите за възлагане на задачи стават все по-важни след пандемията COVID-19 и учителите трябва да могат да използват тези инструменти ефективно. Някои ключови умения за учителите в тази област включват:

- Да можете да създавате и управлявате виртуални класни стаи с помощта на платформи като Zoom или Google Meet, MOODLE, Canvas и др.
- Умения за използване на виртуални бели дъски и други цифрови инструменти за подобряване на преподаването и ученето
- умение да възлагате и управлявате задачи и задания с помощта на цифрови платформи
- Разбиране как да се оценява работата на учениците във виртуална среда

За да помогнат на учителите да развият тези умения, училищата могат да осигурят обучение и подкрепа, включително достъп до онлайн уроци и ресурси. Учителите могат също така да се възползват от сътрудничеството с колеги, за да споделят най-добрите практики и идеи за ефективно използване на виртуални класове и платформи за възлагане на задачи.

По-долу са показани най-популярните инструменти за виртуални класове и онлайн сътрудничество, както и платформи за онлайн обучение.

VIDEO CONFERENCING

ZOOM

GOOGLE
MEETS

SKYPE

ADOBE
CONNECT

WEBEX

FUZE

BIG BLUE
BUTTON

TEAM COLLABORATION

SLACK

MICROSOFT
TEAMS

ATLASSIAN

GOOGLE
DRIVE

DROPBOX

ONLINE LEARNING PLATFORMS

GOOGLE CLASSROOM

MOODLE

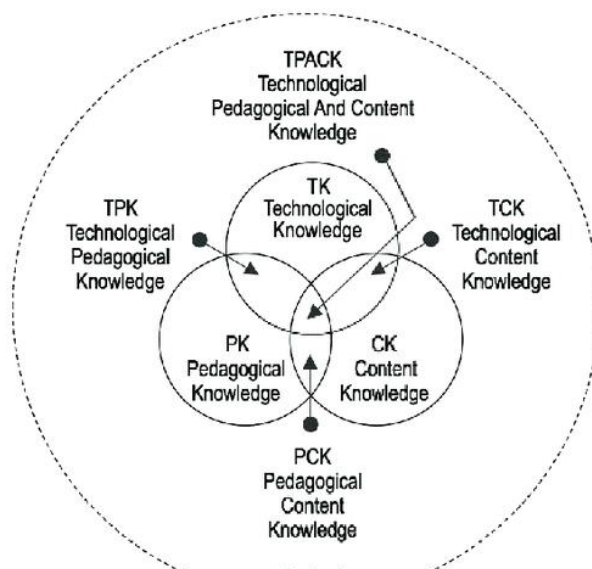
MICROSOFT TEAMS

в/ ТРАСК рамка

Рамката ТРАСК (Technological Pedagogical Content Knowledge) е модел, разработен от Mishra и Koehler (2006), за да опише знанията и уменията, от които учителите се нуждаят, за да интегрират ефективно технологиите в преподаването си. Това е широко разпространена рамка, която се използва в областта на образователните технологии. Рамката се основава на

три вида знания, които учителите трябва да придобият, за да могат ефективно да интегрират технологиите в своите образователни практики:

- Знания за съдържанието: Знанията по предмета, които учителите трябва да имат, за да преподават ефективно своя предмет.
- Педагогически знания: Способност за използване на ефективни стратегии и методи на преподаване за ангажиране на учениците и насърчаване на ученето
- Технологични познания: Това включва познаване на наличните цифрови инструменти и технологии за подобряване на преподаването и ученето, техните възможности, както и техните ограничения.

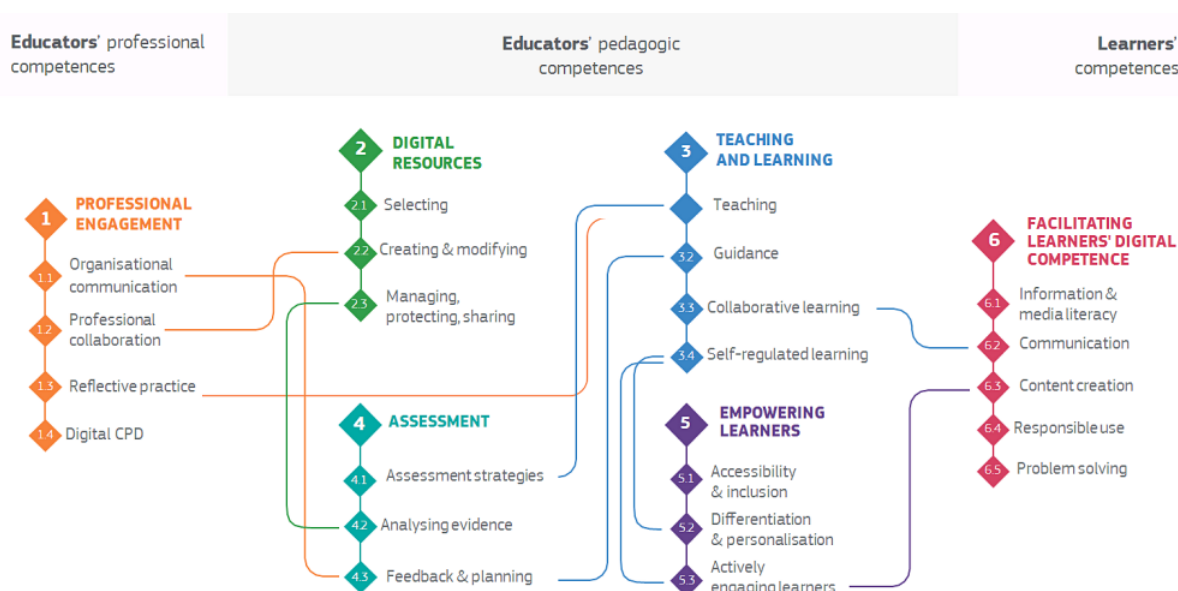
Фигура 1. Визуално представяне на рамката за технологични, педагогически и съдържателни знания (Mishra and Koehler, 2006)

За да могат ефективно да интегрират технологиите в преподаването си, учителите трябва да имат задълбочени познания и за трите вида знания. Въпреки това, интегрираното и взаимосвързано разбиране на тези три вида знания, а не познаването им поотделно, се счита за решаващо за ефективното използване на технологиите в обучението. С появата на нови технологии и педагогически стратегии учителите трябва да адаптират и приспособяват своите практики на преподаване, за да отговорят на променящите се нужди на учениците. Това може да бъде предизвикателство, но има налични ресурси, които да помогнат на учителите да развият своите умения по TPACK. Те включват онлайн курсове, семинари и достъп до онлайн ресурси като видеоклипове и статии.

Европейска рамка за дигитални компетентности на преподавателите (DigCompEdu Framework)

Европейската рамка за дигитални компетентности на преподавателите е разработена от Европейската комисия, за да осигури обща референтна рамка, приложима за всички образователни контексти, в които се предвижда интегриране на технологиите. Рамката

идентифицира и обяснява ключовите цифрови компетентности, специфични за педагозите, и е насочена към всички учители, независимо от техните специалности. Освен че предоставя на преподавателите обща рамка, която обобщава основните аспекти на педагогическата дигитална компетентност, DigCompEdu също така позволява на учителите да оценят своята дигитална компетентност с помощта на свободно достъпен онлайн инструмент за самоанализ и им помага да предприемат необходимите действия за подобряване на компетентността си.

Фигура 2: 22 компетенции от рамката DigCompEdu, разпределени в шест области (Redecker, 2017)

В рамката са описани 22 дигитални компетентности, специфични за преподавателите, разпределени в шест основни области: професионална ангажираност, дигитални ресурси, преподаване и учене, оценяване, овластяване на учащите и улесняване на дигиталните компетентности на учащите (Redecker, 2017). Всяка компетентност във всяка основна област е описана с шест нива на компетентност в съответствие с модел на прогресия, който е подобен на нивата на компетентност в Общата европейска езикова рамка (ОЕЕР): A1 - Новодошли, A2 - Изследователи, B1 - Интегратори, B2 - Експерти, C1 - Лидери, C2 - Пионери. Реалистична цел в много образователни контексти е преподавателите да достигнат ниво B2 на компетентност в интегрирането на технологиите в своята практика.

Въпроси за оценка:

Изберете правилния вариант, за да довършите изречението.

1. Рамката ТРАСК означава <http://.....>
 - a) Технологии, планиране и знания
 - b) Технологии, педагогика и знания
 - c) Технологии, педагогика и кинетика
 - d) Технологии, психология и знания

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Отговор: б) Технологии, педагогика и знания

г/ Връзки към кратки уроци

Ето няколко връзки към кратки уроци, които могат да помогнат на учителите да развият техническите си умения:

- Google Classroom за учители: <https://www.youtube.com/watch?v=u-8nJj1EXhw>
- Zoom за учители: <https://www.youtube.com/watch?v=Z2UoOTg8J2Ic>
- Обяснение на ТРАСК: https://www.youtube.com/watch?v=7dtj91L_wq4
- Технологични педагогически знания и знания за съдържанието - ТРАСК: <https://www.youtube.com/watch?v=0AiUNujA0DM>
- Учебник по цифрова грамотност: <https://www.youtube.com/watch?v=oU1X3QpX-90>
- Защо цифровата грамотност е важна за обучението: <https://www.youtube.com/watch?v=zXuPnpKV14I>
- Урок за MOODLE: <https://www.youtube.com/watch?v=97vBWNam-ro>
- Урок за Canvas: https://www.youtube.com/watch?v=SjRufr1AR_o
- Списък с уроци за H5P: <https://www.youtube.com/watch?v=2HtxLeXGU48&list=PL4lOawnmqTnEjL-Tpg8aAEADYFxn5WCOW>
- Quizizz Преглед за учители: <https://www.youtube.com/watch?v=rUI-bWFg3rc>
- Quizlet учебник за учители: <https://youtu.be/Rc9Gw5UwMlg>
- Списък с уроци за Kahoot: <https://youtu.be/KJgZZQcsSPk>
- Как да използваме Wakelet в класната стая: <https://www.youtube.com/watch?v=5Z9JUelSKpk>

Заклучение

Техническите умения стават все по-важни за учителите през 21-ви век. Училищата могат да подкрепят учителите в развитието на тези умения, като им предоставят възможности за обучение и професионално развитие, достъп до ресурси като онлайн уроци и уебинари, както и възможности за сътрудничество с колеги. Като развиват уменията си за цифрова грамотност, като се научат да използват ефективно виртуални класове и платформи за възлагане на задачи и като разбират рамката на ТРАСК, учителите могат да създават интересни и ефективни учебни преживявания за своите ученици.

3. Методически компетенции в областта на менторството

а/ Емоционалната интелигентност като ключова компетентност на ментора

В епохата на дигиталното обучение менторството е по-важно от всякога. Менторите играят много важна роля в предоставянето на насоки, подкрепа и съвети на учениците, особено когато става въпрос за развиване на емоционална интелигентност. Емоционалната интелигентност е способността да се разпознават, разбират и управляват собствените емоции, както и емоциите на другите. Тя е от съществено значение в дигиталната класна стая, защото помага на учениците да се ориентират в трудни ситуации, да изграждат по-здрави взаимоотношения и да общуват ефективно.

Ето някои стратегии, които наставниците могат да използват, за да подпомогнат развитието на емоционалната интелигентност в дигиталната класна стая:

- **Насърчаване на самоосъзнаването:** Насърчавайте учениците да се замислят за емоциите си и как те влияят на поведението им. Това ще им помогне да развият самосъзнание и да разберат как емоциите им влияят на взаимоотношенията им с връстниците и учителите.
- **Моделирайте положително поведение:** Наставниците трябва да моделират положително емоционално поведение, като например съпричастност, активно слушане и търпение. Това ще помогне на учениците да развият същите умения и да ги прилагат в своите цифрови взаимодействия.
- **Насърчаване на положителна онлайн среда:** Наставниците трябва да насърчават положителна онлайн среда за учене, като поощряват уважителната комуникация, съпричастните отговори и конструктивната обратна връзка.
- **Решавайте конфликтите конструктивно:** Когато в дигиталната класна стая възникнат конфликти, наставниците трябва да ги решават конструктивно, като насърчават учениците да изразяват емоциите си и да работят заедно за намиране на решение.
- **Осигурете възможности за социална връзка:** За да насърчат социалната връзка в дигиталната класна стая, наставниците могат да предоставят на учениците възможности за връзка, като например онлайн дискуссионни форуми, групови проекти или виртуални срещи.

В крайна сметка емоционалната интелигентност е важен компонент на ефективното менторство в дигиталната класна стая. Като помагат на учениците да развият това умение, наставниците могат да създадат положителна и подкрепяща среда, която насърчава академичния успех и личностното израстване.

Развиването на емоционална интелигентност е ключов аспект на ефективното менторство в дигиталната класна стая. Ето някои стратегии, които наставниците могат да използват, за да подпомогнат развитието на емоционална интелигентност у своите ученици:

Насърчаване на дигиталната емпатия: Насърчавайте учениците да развият дигитална емпатия, която представлява способността да разбират и да реагират на емоциите на другите в онлайн взаимодействията. Това може да бъде постигнато чрез моделиране на положително

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

поведение, като например бързо и съпричастно отговаряне на съобщения, и насърчаване на учениците да мислят за това как техните действия онлайн могат да повлияят на другите.

- Преподаване на умения за онлайн комуникация: Наставниците трябва да преподават на учениците умения за онлайн комуникация, като например активно слушане, ефективно задаване на въпроси и уважително изразяване на несъгласие. Тези умения са от съществено значение за изграждането на силни взаимоотношения и ефективно сътрудничество в цифровата класна стая.
- Насърчаване на саморегулацията: Учениците трябва да се научат да регулират емоциите и поведението си в дигиталната класна стая. Наставниците могат да насърчават саморегулацията, като популяризират практики за осъзнатост, техники за управление на стреса и стратегии за справяне с разсейването.
- Насърчаване на цифровото гражданство: Наставниците трябва да насърчават цифровото гражданство, като насърчават отговорно и етично поведение онлайн, като например зачитане на личния живот и правата на интелектуална собственост на другите и избягване на кибертормоза и други вредни прояви.
- Осигурете персонализирана подкрепа: Всеки ученик е уникален, с различни емоционални нужди и стилове на учене. Наставниците трябва да предоставят персонализирана подкрепа, съобразена с индивидуалните нужди на всеки ученик, като например да предлагат индивидуални наставнически сесии, да предоставят обратна връзка за задачите и да предлагат ресурси за емоционална подкрепа.

В заключение, емоционалната интелигентност е важен компонент на ефективното менторство в дигиталната класна стая. Като използват тези стратегии, наставниците могат да помогнат на своите ученици да развият това важно умение и да създадат положителна и подкрепяща среда за академичен успех и личностно израстване.

Въпроси за оценка:

Изберете опцията за писане за следните въпроси.

1. Как емоционалната интелигентност може да повлияе на менторските взаимоотношения между ментор и ученик?
 - a) чрез повишаване на знанията и опита на ментора в съответната област
 - b) чрез подобряване на способността на ментора да разбира и да се отнася към емоциите и нуждите на ученика
 - c) Намаляване на времето и усилията, необходими на ментора за предоставяне на насоки и подкрепа.
 - d) Повишаване на способността на ученика да работи самостоятелно, без да има нужда от менторство
2. Кое от изброените е пример за това как менторът може да приложи емоционална интелигентност в процеса на менторство?
 - a) Предоставяне само на критична обратна връзка на ученика, без да се признават постиженията му.

- b) Пренебрегване на емоциите на ученика и фокусиране само върху академичния му напредък
 - c) Насърчаване на ученика да играе активна роля в обучението си и осигуряване на подкрепа и насоки, ако е необходимо.
 - d) Наказване на ученика за грешки, без да се предоставя конструктивна обратна връзка или насоки.
3. Емоционалната интелигентност не е важна за онлайн менторството, защото:
- a) Учениците не могат да виждат емоциите на своите ментори онлайн
 - b) Онлайн менторството е по-фокусирано върху техническите умения, отколкото върху емоциите.
 - c) Емоционалната интелигентност може да помогне на наставниците да разберат по-добре нуждите и емоциите на своите ученици.
 - d) Емоционалната интелигентност не е приложима при онлайн обучението

Отговори: 1. б, 2. с, 3. б, с, д

б/ Ориентация към постиженията

От въвеждането си в началото на 80-те години на миналия век теорията за целите на постиженията се използва за моделиране на образователни контексти и за решаване на проблеми, свързани с етническото, културното и половото многообразие [1]. Целите на постиженията имат ролята да ориентират и мотивират учениците и учителите да се стремят към постигане или избягване на определени видове задачи в контекст, свързан с постиженията [2]. Когато изпълняват задачи, свързани с постижения, индивидите могат да се колебаят в състоянието си на ангажираност, насочено към целите на задачата или към егото.

Участието на учениците в стремежа им да изпълнят критериите на целите, свързани със задачите, по време на процеса на поставяне на цели зависи от ситуационно и целево подчертаните цели или от възприетия мотивационен климат. Успешното постигане на целите е пряко свързано с постигането на равновесие по отношение на сложността: трудността на поставените задачи трябва да бъде съотнесена към знанията на учащите се, стимулите трябва да бъдат съотнесени към сложността на дейностите, целите на обучението и планираните параметри на изпълнение, както и социалната среда, заобикаляща индивидите, трябва да осигурява достатъчно разнообразие, за да се отговори на различните потребности.

По време на процеса на поставяне на цели [1-5] мотивационният климат се създава от: (1) вида и нивото на поставените цели, (2) естеството на предоставената обратна връзка, (3) критериите за оценка, използвани за оценяване на изпълнението на целите, и (4) начина, по който се признава изпълнението на целите.

При климат, ориентиран към изпълнението на задачи, целите трябва да са насочени към постигане на подобрение във връзка с изискваните усилия (напр. цели, свързани с процеса и изпълнението), предоставяната обратна връзка ще бъде информационна, самореферентна и ориентирана към задачата, самият учащ може да участва в оценката на

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

изпълнението на целта, а успешното изпълнение на целта трябва да е свързано и с вътрешно удовлетворение.

В съответствие с теорията за целите на постиженията могат да се дефинират три различни вида цели на постиженията: (1) цели на овладяването (придобиване на умения за изпълнение на задачи и произтичащото от това чувство за компетентност, което следва от овладяването на уменията), (2) цели на изпълнението (засилва компетентността) и (3) цели на избягването на изпълнението (мотивационна стратегия, която е насочена към желанието да се избегне чувството за некомпетентност спрямо другите). Следователно фазите на ориентация към постиженията включват четири различни профила на постиженията [6]: подход към овладяването, подход към овладяването, подход към изпълнението и подход към изпълнението и подход към изпълнението.

- *Цели за овладяване на подхода:* Лидерите, които имат/назначават цели за постигане на майсторство, трябва да се съсредоточат върху развитието на дадена компетентност заради самата нея. Когато обучаемите имат цели за постигане на майсторство, те се стремят да овладеят или опознаят задачата, върху която работят; те са мотивирани да учат, за да подобрят знанията и способностите си. Акцентът е поставен върху ученето и самоусъвършенстването. Пример за елемент на овладяване на подхода е: *"Искам да науча възможно най-много от този клас"*.

- *Цели за овладяване и насочване:* Учениците, които имат цели за избягване на овладяването, са мотивирани да избягват ситуации, в които не могат да учат. Когато учащите имат цели за избягване на овладяването, те са склонни да се притесняват от неспособността си да овладеят задачата. Пример за елемент с цел избягване на овладяването е: *"Притеснявам се, че може да не науча всичко, което е възможно да науча в този клас"*.

- *Цели за изпълнение и подход:* Целите, свързани с изпълнението, са насочени към демонстриране на компетентност в сравнение с другите. Когато обучаемият има цели, свързани с изпълнението, той не се интересува непременно от овладяването на задачата. Набляга се на това да се справи по-добре от другите ученици. Учениците, които имат ориентация към цели, свързани с изпълнението, са външно мотивирани. Пример за елемент, ориентиран към постигане на резултати, е: *"За мен е важно да се справя по-добре от другите ученици"*.

- *Цели за насочване на изпълнението:* Учениците, които имат цели за избягване на резултати, се стремят да избегнат провал пред другите. Те са външно мотивирани от страха от лошо представяне. Пример за елемент с цел избягване на представянето е: *"Моята цел в този клас е да избегна лошото представяне"*.

Съществуват четири нива на представяне на обучаемите (нива на постижения): Под базово ниво, базово ниво, ниво на владеење и ниво на напреднали. Целта на всички ученици е да постигнат резултати на ниво "владеещ" или "напреднал". Нивата на изпълнение се основават на предварително определени диапазони на резултатите.

- *Напреднал*: Ученикът демонстрира задълбочено разбиране и способност да прилага знанията и уменията за своя клас, които са свързани с готовността за изучаване на учебното съдържание в началното училище.
- *Владеещ* - Ученикът демонстрира адекватно разбиране и способност да прилага знанията и уменията за своя клас, които са свързани с готовността за изучаване на учебно съдържание в началното училище.
- *Основен* - Ученикът демонстрира частично разбиране и способност да прилага знанията и уменията за своя клас, които са свързани с готовността за начално училище.
- *Под базовото ниво* - ученикът демонстрира минимално разбиране и способност да прилага знанията и уменията за своя клас, които са свързани с готовността за изучаване на учебното съдържание в началното училище.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Ориентацията към постиженията трябва да отчита готовността за учебно съдържание в началното училище, съответно способността на учениците да усвояват специфични умения и съдържание на нивото на класа. Готовността за учебно съдържание се влияе от фактори като предварителни знания, владение на езика, стил на учене, мотивация и подкрепа от страна на семейството. Подготвеността за учебно съдържание може да варира между учениците в една и съща класна стая, така че учителите трябва да диференцират обучението си въз основа на нуждите и интересите на учениците.

За да насочи учителите към изграждане на ориентация към постиженията, учителят може да използва следните стратегии:

- Разработване на ясни и конкретни учебни цели, които са в съответствие с целите и мисията на програмата и курса (<https://cetl.uconn.edu/resources/design-your-course/developing-learning-objectives/>). Целите на обучение съобщават какво се очаква да научат учениците и как ще бъдат оценявани. Те могат да бъдат написани, като се използва например моделът ABCD: аудитория (кой), поведение (какво), условие (как) и степен (колко добре) (<https://cetl.uconn.edu/resources/design-your-course/developing-learning-objectives/>).
- Използване на формиращо оценяване и обратна връзка за наблюдение на напредъка на обучаемите и техните нужди от обучение. Може да се използват формиращи оценки, тъй като те са неформални и постоянни начини за проверка на разбирането и уменията на учащите. Обратната връзка е информация, която помага на учащите да подобрят представянето и обучението си. Както при формиращите оценки, така и при обратната връзка трябва да се набляга на усилията, усъвършенстването и овладяването, а не на оценките, сравнението или способностите. (<https://education.msu.edu/research/projects/eteams/goal-orientation/>).
- Насърчаване на ориентирана към усвояване на знания култура в класната стая, която цени ученето, любопитството, предизвикателствата и растежа. Учителят може да направи това, като моделира култура, ориентирана към овладяване на знанията, като хвали учениците за техните усилия и стратегии, като насърчава учениците да си поставят собствени цели и да наблюдават собственото си учене, като предоставя възможности за избор и самостоятелност, като насърчава сътрудничеството и подкрепата от връстници и създава безопасна и подкрепяща среда, в която грешките се разглеждат като възможност за учене. (<https://education.msu.edu/research/projects/eteams/goal-orientation/>).

Ориентация на учителите към целите за постигане на резултати

Въз основа на изследванията, проведени от [6, 7], по време на процеса на менторство е важно да се вземат предвид факторите за мотивация на учителите и техният принос за обучението на учителите и мотивацията на учениците. Оценката на възприемането на структурата на целите от учителите, както и на връзките между структурата на целите, целевата ориентация, свързана с преподаването, ангажираността за преподаване и удовлетвореността от работата води до подобряване на структурата на целите за овладяване.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Въпроси за оценка.

Отбележете следните изречения, ако са верни/неверни:

1. Учениците, които имат цели за избягване на овладяването, са склонни да се притесняват за неспособността си да се справят със задачата.
2. Идентифицирайте стратегиите, които могат да се използват в подкрепа на ориентацията на учителите към постижения:
 - a) Насърчаване на култура на класа, ориентирана към майсторството
 - b) Използване на информативни методи за оценка
 - c) Използване на обратна връзка, за да се помогне на учащите да подобрят представянето си
 - d) Разработване на общи цели на обучението

Отговори: 1. вярно, 2. а, с

в/ Комуникация с учениците при онлайн обучение

Ефективната комуникация е от решаващо значение за онлайн образованието. Като онлайн преподавател е важно да създадете ясни канали за комуникация с учениците, за да сте сигурни, че те са ангажирани, мотивирани и в час. Ето няколко съвета за това как да общувате ефективно с учениците си в онлайн образованието:

- Установете ясни очаквания: Уверете се, че учениците ви разбират очакванията ви за комуникация, включително кога и как ще бъдете на тяхно разположение. Установете ясни насоки за комуникация, като например предпочитания начин на комуникация (електронна поща, видеочат и др.) и очакваното време за отговор.
- Бъдете отзивчиви: Отговаряйте незабавно на запитванията и мненията на учениците си. Това ще им помогне да се чувстват ценени и подкрепяни, а на вас ще помогне да идентифицирате всякакви въпроси или притеснения, преди да са се превърнали в сериозни проблеми.
- Използвайте множество канали за комуникация: Използвайте различни канали за комуникация, като например имейл, видео чат, дискуссионни форуми и социални медии. Това ще ви позволи да се свързвате с учениците по различни начини и да ги поддържате ангажирани и мотивирани.
- Насърчаване на участието: Насърчавайте учениците да участват в онлайн дискусии, групови проекти и други съвместни дейности. Това ще ви помогне да изградите усещане за общност в онлайн класа, а също така ще помогне на учениците да се чувстват по-ангажирани и ангажирани с обучението си.
- Осигурявайте редовна обратна връзка: Осигурявайте редовна обратна връзка за задачите и постиженията на учениците си. Това ще им помогне да разберат своите силни и слаби страни и да определят областите за подобрене.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

През последните години онлайн обучението става все по-популярно, а ефективните комуникационни стратегии са от съществено значение за успеха в тази среда. Ето някои ефективни комуникационни стратегии за онлайн преподаватели:

- Използвайте ясен и кратък език: Използвайте ясен и кратък език в общуването си с учениците. Избягвайте да използвате жаргон или технически термини, които учениците може да не разберат.
- Създайте приветлива среда: Създайте гостоприемна среда в онлайн класа, като поздравите учениците и ги насърчите да се представят. Това ще спомогне за изграждането на чувство за общност и ще създаде по-позитивна учебна среда.
- Използвайте визуални материали: Използвайте визуални материали, като например изображения, видеоклипове и инфографики, за да илюстрирате сложни концепции и да ангажирате учениците. Това ще помогне да се разчупи съдържанието, съдържащо много текст, и да се направи обучението по-ангажиращо.
- Планирайте редовни контролни срещи: Планирайте редовни контролни срещи с учениците, за да се уверите, че те се придържат към курса и разбират материала. Това също така ще помогне за изграждането на връзка между вас и учениците и ще създаде по-подкрепяща учебна среда.
- Насърчавайте въпросите и обратната връзка: Насърчавайте учениците да задават въпроси и да дават обратна връзка за вашите методи на преподаване и материали. Това ще ви помогне да подобрите преподаването си и да гарантирате, че учениците получават максимална полза от обучението си.

В заключение, ефективната комуникация е от решаващо значение за успеха на онлайн образованието. Чрез използването на ясен и кратък език, създаването на приветлива среда, използването на визуални материали, планирането на редовни проверки и насърчаването на въпроси и обратна връзка можете да създадете по-ангажираща и подкрепяща учебна среда за вашите ученици.

Въпроси за оценка:

Изберете правилния вариант за следните въпроси:

1. Кой от следните начини е ефективен за установяване на ясна и ефективна комуникация с учениците в онлайн обучението?
 - a) Използване на имейл като единствено средство за комуникация с учениците
 - b) Създаване на виртуални работни часове на разположение на учениците
 - c) Непредоставяне на информация за контакт и очакване учениците сами да решават проблемите.
 - d) Предоставяне на информация за контакт само на изявени ученици
2. Какво представлява асинхронната обратна връзка?
 - a) Комуникация в реално време между ученика и инструктора
 - b) Забавена комуникация, която позволява на учениците да обработят информацията и да дадат обмислен отговор
 - c) Обратна връзка, която се дава само в края на курса

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

- d) Обратна връзка, която се дава само на ученици, които отговарят на определени критерии.

Отговори: 1.b, 2.b

г/ Взаимоотношения в процеса на менторство при онлайн обучение

Менторството е важен компонент на онлайн обучението. Менторът може да предоставя насоки, подкрепа и съвети на студентите, като им помага да се справят с предизвикателствата на онлайн обучението и да постигнат академичните си цели. Силната връзка между ментора и студента е от съществено значение за успешния процес на менторство. Ето някои съвети за изграждане на силна връзка в процеса на менторство в онлайн обучението:

- Установете ясни очаквания: Определете ясни очаквания в началото на процеса на менторство. Това включва очаквания относно комуникацията, обратната връзка и подкрепата. Важно е и менторът, и ученикът да разберат какво се очаква от тях и как ще работят заедно.
- Общувайте редовно: Редовната комуникация е от ключово значение за изграждането на силна връзка в процеса на менторство. Менторът трябва да бъде на разположение на ученика редовно и да отговаря незабавно на всякакви въпроси или проблеми.
- Подкрепяйте: Менторът трябва да подкрепя ученика по време на целия процес на менторство. Това включва окуражаване, мотивиране и обратна връзка, която е конструктивна и полезна.
- Слушайте активно: Активното слушане е важно умение за наставниците. Менторът трябва да изслушва внимателно притесненията и въпросите на ученика и да му отговаря обмислено.
- Насърчаване на положителна среда: Важно е в процеса на менторство да се насърчава положителна среда. Това включва уважение и позитивност във всички комуникации и създаване на атмосфера на доверие и взаимно уважение.

Изграждането на силна връзка в процеса на менторство е от съществено значение за успеха в онлайн образованието. Чрез установяване на ясни очаквания, редовна комуникация, подкрепа, активно изслушване и насърчаване на положителна среда, наставниците могат да помогнат на учениците да постигнат академичните си цели.

От друга страна, онлайн обучението става все по-популярно през последните години и ефективните отношения на менторство са от съществено значение за успеха в тази среда. Ето някои съвети за изграждане на ефективни менторски взаимоотношения в онлайн образованието:

- Създайте ясни канали за комуникация: Създайте ясни канали за комуникация между ментораа и ученика. Това включва определяне на предпочитания начин на комуникация (електронна поща, видео чат и др.) и очакваното време за отговор.
- Поставяйте цели: Поставете ясни цели за процеса на менторство. Това включва определяне на конкретни академични цели и етапи, които ученикът иска да постигне.
- Предоставяне на обратна връзка: Осигурете редовна обратна връзка с ученика относно неговия напредък. Това включва както положителна обратна връзка, така и конструктивна критика.
- Бъдете гъвкави: Бъдете гъвкави в процеса на менторство. Това включва отвореност към нуждите на ученика и адаптиране на процеса на менторство при необходимост.
- Насърчаване на среда за сътрудничество: Насърчавайте среда на сътрудничество в процеса на менторство. Това включва насърчаване на ученика да играе активна роля в обучението си и предоставяне на възможности за сътрудничество с други ученици.

В заключение, ефективните отношения на менторство са от съществено значение за успеха в онлайн образованието. Чрез създаване на ясни канали за комуникация, поставяне на цели, предоставяне на обратна връзка, гъвкавост и насърчаване на среда за сътрудничество, наставниците могат да помогнат на учениците да постигнат академичните си цели и да успеят в онлайн образованието.

Въпроси за оценка:

Изберете правилния вариант за следните въпроси.

1. Защо изграждането на положителни взаимоотношения е важно в процеса на менторство в онлайн образованието?
 - a) Това позволява на ментораа да избегне взаимодействието с ученика.
 - b) Това помага на ментораа да утвърди авторитета си над ученика.
 - c) Това дава възможност на ментораа да разбере целите и нуждите на ученика и да му окаже подходяща подкрепа.
 - d) Това помага на ментораа да запази дистанция и обективност спрямо ученика.
2. Каква е ролята на активното слушане в процеса на менторство в онлайн образованието?
 - a) Избягване на изслушването на притесненията на ученика и съсредоточаване върху дневния ред на ментораа.
 - b) Да се вслушва само в академичния напредък на ученика и да пренебрегва личните му проблеми.
 - c) Да разберете напълно гледната точка на ученика и да му предоставите подходящи насоки и подкрепа.
 - d) Да прекъсвате ученика и да му давате непоискани съвети, без да разбирате нуждите му.

Отговори: 1.с, 2.с

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

д/ Примерни въпроси

Въпросите за менторство са въпроси, които **учителят, действащ като ментор, може да зададе на учениците, за** да им помогне да обмислят своите цели и резултати.

1. Какви са някои от целите, които си поставяте като ученик? Как планирате да ги постигнете? Как менторътът може да ви помогне да ги постигнете?
2. Кои са най-интересните начини за учене?
3. Кои са най-скупните начини за учене?
4. Какви технологии предпочитате да използвате, когато учите?
5. Какви технологии предпочитате да използвате, когато играете?
6. Как предпочитате да научавате нова информация? Обичате да четете, да слушате, да гледате или да правите нещо?
7. Кои са нещата, които смятате за трудни или предизвикателни? Как се справяте с тях?
8. Как обичате да получавате обратна връзка за работата си? Предпочитате ли устна или писмена обратна връзка?

Въпросите за менторство са въпроси, които **менторътът може да зададе на учителя,** за да му помогне да обмисли практиката си, да идентифицира силните си страни и областите, в които трябва да се усъвършенства, и да определи цели за професионалното си развитие.

1. Как се справяте с проблемите с управлението на класа?
2. Как е най-добре да интегрирате технологиите в преподаването си?
3. Как най-добре да определите индивидуалните и колективните нужди, интереси и цели на учащите?
4. Как диференцирате обучението си, за да отговорите на различните нужди и интереси на учениците? Кои са някои от стратегиите или инструментите, които използвате или които бихте искали да изпробвате?
5. Как планирате уроците и оценките си? Кои са факторите, които влияят на решенията ви?
6. Как да разберете дали учениците ви учат и постигат целите? Какви доказателства използвате, за да наблюдавате напредъка им и да им предоставяте обратна връзка?
7. Как ангажирате учениците си в активно и смислено учене? Какви са някои от начините, по които насърчавате тяхната мотивация, любопитство и сътрудничество?
8. Как отразявате преподавателската си практика? Какви са някои от източниците на обратна връзка или подкрепа, които използвате или търсите?

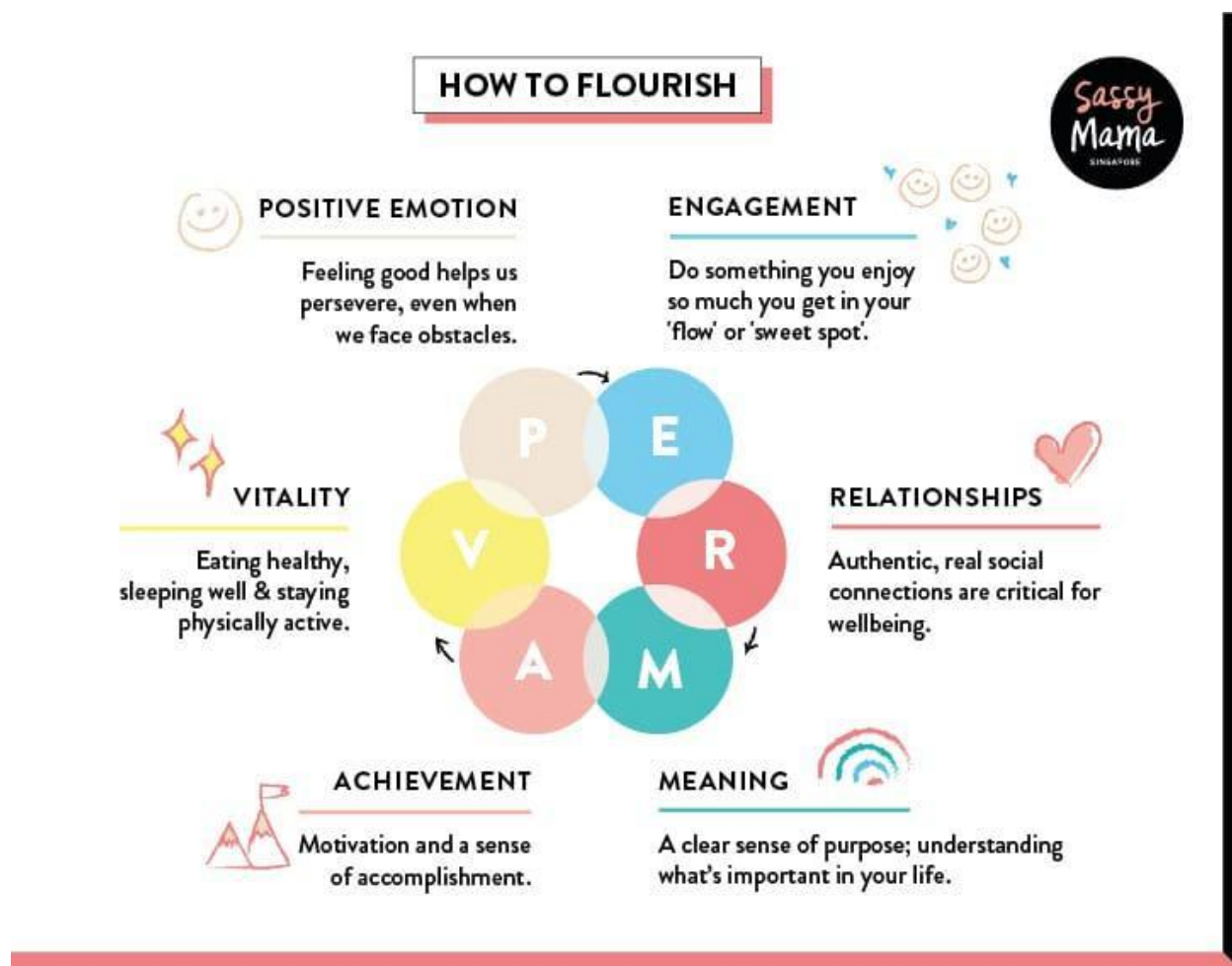
4. Диагностика и стратегии за намеса в менторството

а/ Позитивна психология и моделът ERMA

Описание и цел на техниките

Моделът PERMA + V е в основата на теорията за благополучието на д-р Мартин Селигман. Това е акроним, който определя петте фактора, които допринасят за благополучието и щастието на човека.

Как да процъфтяваме

П - положителната емоция - е може би най-очевидната връзка с щастието. Съсредоточаването върху положителните емоции са способността да останеш оптимист и да гледаш на миналото, настоящето и бъдещето си от конструктивна гледна точка. Позитивната перспектива може да помогне на взаимоотношенията, работната среда и развлекателните дейности и да вдъхнови другите да бъдат по-креативни и да поемат повече рисковете. Оптимизмът и позитивизмът имат много ползи за здравето.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Този вид положителна емоция е от решаващо значение. Тя може да помогне на хората да се наслаждават на ежедневните задачи в живота си и да издържат на предизвикателствата, пред които ще се изправят, като останат оптимисти за евентуалните резултати.

Д - ангажираност - Дейностите, които задоволяват нуждата ни от ангажираност, зареждат тялото с положителни невротрансмитери и хормони, които повишават чувството за благополучие. Тази ангажираност ни помага да останем в настоящето, както и да синтезираме дейностите, в които намираме спокойствие, фокус и радост. Независимо дали става въпрос за свирене на инструмент, спорт, дейност на открито, танци или дори просто хоби.

Когато по време на дадена дейност времето наистина "минава", това вероятно се дължи на факта, че хората, участващи в нея, изпитват това чувство на ангажираност.

Р - Взаимоотношения - Взаимоотношенията и социалните връзки са от решаващо значение за смисления живот. Ние сме социални животни, които трудно се свързват и зависят от други хора. Оттук и основната нужда от здрави взаимоотношения и положителни връзки.

Ние процъфтяваме благодарение на социалните връзки, които насърчават любовта, интимността и силното емоционално и физическо взаимодействие с други хора. Положителните взаимоотношения с родителите, братята и сестрите, връстниците, колегите в работата и приятелите със сходни интереси и стремежи са ключова съставка на цялостната радост. Силният социален кръг също така осигурява подкрепа в трудни моменти и при вземането на важни житейски решения, като в замяна спомага за изграждането на устойчивост.

М - Смисъл - Религията и духовността придават смисъл на много хора, както и работата в добра компания, отглеждането на деца, доброволството в името на важна кауза и творческото изразяване. Разбирането на въздействието на работата ви и на причините, поради които сте избрали да се "появите в офиса", може да ви помогне да се наслаждавате на задачите и да бъдете по-запалени по това, което правите. Съобразено ли е това с основните ви ценности?

А - Постигания - Целите и амбициите в живота могат да ни помогнат да постигнем неща, които да ни дадат усещане за удовлетворение. Трябва да си поставяте реалистични цели, които могат да бъдат постигнати, и самото полагане на усилия за постигането на тези цели вече може да ви даде чувство на удовлетворение, когато най-накрая постигнете тези цели, чувство на гордост и удовлетворение.

В - Жизненост - Изследванията показват, че жизнеността е неразделна част от нашето благосъстояние. Способността ни да се наспиваме добре, да приемаме правилната храна в тялото си. Да се упражняваме редовно има значително въздействие върху всички останали елементи на благосъстоянието.

Изпълнение - Как да подобрим благосъстояние на учителите?

HOW TO BUILD TEACHER WELLBEING

Wellbeing is "a state in which the individual realizes his or her own abilities, can cope with normal stresses of life, can work productively and fruitfully and is able to make a contribution to his or her own community" (WHO, 2004).

Professor Martin Seligman, the father of Positive Psychology, explained a holistic Wellbeing Theory called PERMA that was published in his book "Flourish" (2011).

School communities can use PERMA to build teacher wellbeing as a way to support schools to flourish

WHAT	PILLAR OF WELLBEING	HOW
☒ Track the good stuff	 Positive Emotions	☒ Establish a "What Went Well" board in the staffroom ☒ Keep a gratitude diary, app or jar nearby. ☒ Encourage savouring of positive events
☒ Identify character strengths	 Engagement	☒ Take the VIA Survey to identify strengths ☒ Create a strengths tree in the staffroom ☒ Encourage goal setting that relates to passion, values & interests
☒ Share, collaborate, support	 Relationships	☒ Encourage random acts of kindness ☒ Incorporate thank you cards into staff meetings ☒ Establish mentoring or coaching programs ☒ Provide opportunities for positive feedback
☒ Reflect on meaning and purpose	 Meaning	☒ Redefine your job description what is your real role? ☒ Put some pictures on your desk of what is important to you ☒ Practice moments of mindfulness to be present, without judgement
☒ Set authentic goals	 Accomplishment	☒ Encourage SMART goal setting (specific, measurable, authentic, relevant, set a time) ☒ Give opportunities to celebrate achievements

Изпълнение - Как да подобрим благосъстоянието на учениците?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Wellbeing area

Ideas

Inspiration

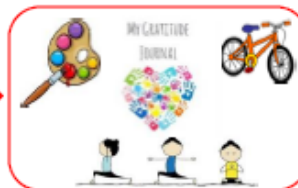
Positive emotion

Spending time on positive experiences that can help with; happiness, self-esteem, feelings of satisfaction & gratefulness.

Enjoyment: Hobbies

Relaxation: Calming activities

Gratefulness: Gratitude jar

Engagement

Applying your strengths to a task and allowing yourself to become immersed.

Character based: being organised, being kind

Skill based: sport, playing an instrument, craft

Relationships

Positive connections with others; in person or virtually.

Spread positivity: Acts of kindness for someone else

Virtual: Zoom/skype call, quiz, games night

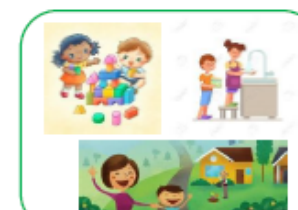

Meaning

Finding a purpose. An action contributing to a larger goal or something outside of yourself e.g. community, family, friends.

Community: helping with shopping, speak to a neighbour

Family: playing with a sibling, helping at home

Achievement

Experiencing a sense of accomplishment and managing setbacks. Achieving goals, no matter how small.

Small steps: Making creations using Lego or playdoh, exercise, reading a story

Created by Bethany Jackson (Trainee Educational Psychologist) for Gloucestershire Educational Psychology Service

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Въпроси за оценка

Изберете правилния отговор на следните въпроси.

1. Кой е разработил модела PERMA?
 - a) Зигмунд Фройд
 - b) Ейбрахам Маслоу
 - c) Мартин Селигман
 - d) Карл Густав Юнг
2. Какво означава буквата "P" в модела PERMA и какво означава тя?
 - a) Положителни емоции
 - b) Положителни взаимоотношения
 - c) Захранване
 - d) Упоритост
3. Какво означава "E" в модела на благосъстояние PERMA?
 - a) Емоции
 - b) Емпатия
 - c) Опит
 - d) Ангажимент
4. Какво означава буквата R в модела PERMA?
 - a) Мистериозен
 - b) Значение
 - c) Великолепен
 - d) Съзнателно
5. Каква е целта на модела PERMA в позитивната психология?
 - a) Да се идентифицират слабите места в академичното представяне на учениците
 - b) Насърчаване на положителни емоции и благополучие
 - c) Развиване на уменията за критично мислене на учениците
 - d) Осигуряване на структура за предоставяне на обратна връзка на учениците

Отговори: 1.c ; 2.a ; 3.d ; 4.b ; 5.b

6/ Самонаставничество - работа със себе си

Като ментор е важно да помните, че не винаги трябва да имате всички отговори. Понякога най-добрият начин да подкрепите учениците си е да им помогнете да развият уменията, от които се нуждаят, за да намерят решения за себе си. Един от мощните инструменти за постигане на тази цел е самонаставничеството.

Самонаставничеството включва обучение на учениците да си задават въпроси, които могат да им помогнат да разберат по-добре собствените си мисли и поведение, да идентифицират областите за подобрене и да разработят приложими стъпки за осъществяване на положителни промени. Този процес може да бъде особено ефективен в средите за онлайн обучение, където учениците могат да се чувстват изолирани или откъснати от своите връстници и учители.

За да приложите самонаставничество в сесиите си за менторството, помислете за следните стъпки:

Започнете с размисъл: Насърчете учениците да отделят няколко минути, за да обмислят скорошния си опит в онлайн обучението. Помолете ги да помислят за това какво е било добре, какво е било предизвикателство и какво биха искали да подобрят.

Определете целите: Въз основа на техните разсъждения помогнете на учениците да определят една или две конкретни цели, върху които биха искали да работят. Тези цели трябва да са предизвикателни, но постижими, и да са насочени към умения или поведение, които ученикът може да контролира.

Задавайте въпроси за менторството: След като ученикът е определил целите си, използвайте въпроси за менторството, за да му помогнете да проучи настоящите си мисли и поведение и да определи възможностите за развитие. Някои примерни въпроси за менторството включват:

- Какво според вас ви пречи да постигнете целта си?
- Какви конкретни стъпки можете да предприемете, за да постигнете напредък към целта си?
- Как можете да се отчитате за предприемането на тези стъпки?

Изготвяне на план: Въз основа на прозренията, получени от въпросите на ментораа, работете с ученика, за да разработите конкретен план за постигане на целите му. Този план трябва да включва конкретни действия, срокове и основни етапи на напредъка.

Проверявайте редовно: Докато ученикът работи по постигането на целите си, насрочвайте редовни контролни срещи, за да го окуражите, да отбележите напредъка му и да му дадете обратна връзка за областите, в които трябва да се подобри.

Като преподавате на учениците си уменията за самонаставничество, можете да им помогнете да развият по-добро самосъзнание, устойчивост и способност за решаване на проблеми, които ще им послужат добре в онлайн обучението и след това.

Въпрос за оценка:

Изберете правилния отговор на следния въпрос:

1. Какви са ползите от самостоятелния коучинг?

- a) Подобрено самосъзнание и самооценка
- b) Повишена мотивация и способност за поставяне на цели
- c) По-добри умения за вземане на решения и решаване на проблеми
- d) Всичко изброено по-горе

Отговор: 1.d

в/ Подпомагане на уменията за слушане

Ефективното слушане е изключително важно умение за успех в онлайн обучението. Когато учениците се чувстват изслушани и разбрани, те са по-склонни да се ангажират с материала и да се чувстват мотивирани да участват в дискусиите в клас. Въпреки това слушането в онлайн среда може да бъде предизвикателство, тъй като учениците могат да се сблъскат с разсейване или технологични трудности, които могат да попречат на способността им да се съсредоточат.

Като наставник можете да помогнете на учениците си да развият добри умения за слушане, като приложите следните стратегии:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Задайте ясни очаквания: В началото на всяка менторска сесия задайте ясни очаквания за начина, по който ще общувате с учениците. Насърчете учениците да изключат всички разсейващи фактори, като например телефоните си или известията, и ги помолете да слушат активно по време на сесията.

Практикувайте активно слушане: Моделирайте поведение на активно слушане, като перифразирате изказванията на учениците, задавайте уточняващи въпроси и предоставяте обратна връзка, която показва, че разбирате тяхната гледна точка. Насърчавайте учениците си да правят същото, когато общуват с вас и с връстниците си.

Използвайте нагледни материали: В онлайн среда визуалните средства могат да бъдат полезни за затвърждаване на ключовите моменти и за ангажиране на учениците. Използвайте слайдове или други визуални средства по време на сесиите за менторство, за да подкрепите вербалната си комуникация.

Насърчавайте воденето на бележки: Насърчавайте учениците да си водят бележки по време на наставническата сесия, за да им помогнете да запазят информацията и да останат ангажирани. Воденето на бележки може също така да помогне на учениците да организират мислите си и да определят областите за по-нататъшно проучване.

Осигурете възможности за размисъл: В края на всяка менторска сесия дайте време на учениците да обмислят какво са научили и как могат да го приложат в обучението си. Това може да спомогне за затвърждаване на ключовите понятия и за задълбочаване на разбирането им.

Като подкрепяте учениците си в развиването на умения за слушане, можете да им помогнете да бъдат по-ангажирани и успешни в онлайн учебните среди. Тези умения ще им послужат и в бъдещите им академични и професионални начинания.

Въпрос за оценка:

Изберете всички верни отговори на следния въпрос.

2. Какви са начините за подобряване на уменията за слушане при онлайн менторство?
 - a) Насърчавайте учениците да използват невербални знаци, за да се изразяват
 - b) Фокусирайте се върху активното слушане и задаването на уточняващи въпроси
 - c) Избягване на разсейване и многозадачност по време на сесиите за наставничество
 - d) Всичко изброено по-горе

Отговор:

1.a,b,c,d

г/ Цикъл на Гибс

Темата е представена в следното видео, създадено от ученици от Румъния:

<https://www.youtube.com/watch?v=0YQrGF1mzNs>

Въпрос за оценка:

Изберете правилния отговор на следния въпрос.

3. Кой от следните въпроси е пример за затворен въпрос?

- a) "Какво мислите за тази идея?"
- b) "Защо взехте това решение?"
- c) "Разбрахте ли инструкциите?"
- d) "Можете ли да ми разкажете повече за мисловния си процес?"

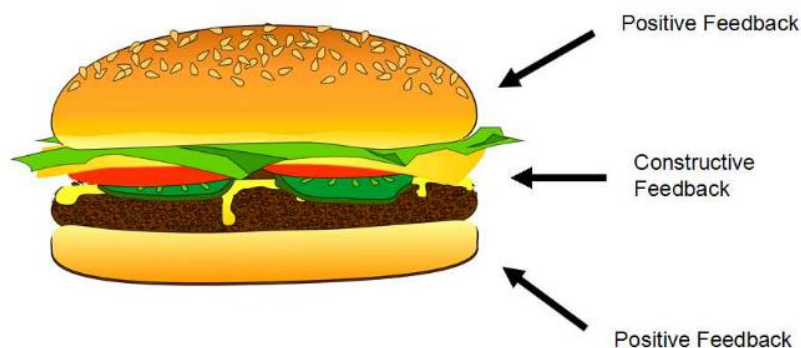
Кой от следните въпроси е пример за рефлексивен въпрос?

- a) "Какво бихте направили по различен начин следващия път?"
- b) "Можете ли да обясните защо взехте това решение?"
- c) "Какво мислите за тази идея?"
- d) "Можете ли да ми разкажете повече за мисловния си процес?"

Отговор:

1.в; 2.а;

д/ Метод „Хамбургер“

Методът "Хамбургер" е популярна стратегия за предоставяне на обратна връзка на учениците. Методът е наречен така заради трите части на хамбургера - горната кифла (положителна обратна връзка), месото (конструктивна обратна връзка) и долната кифла (положителна обратна връзка). Този метод може да бъде особено полезен в среда на онлайн менторство, където ясната и кратка обратна връзка е от съществено значение.

Ето как работи методът Хамбургер:

Започнете с положителна обратна връзка: Започнете с предоставяне на положителна обратна връзка на ученика. Това може да помогне за изграждане на доверие и връзка и да затвърди неговите силни страни и постижения. Например, можете да похвалите усилията или творчеството му.

Осигурете конструктивна обратна връзка: След това дайте конструктивна обратна връзка за областите, в които ученикът може да се подобри. Бъдете конкретни и дайте практични съвети за това как може да се подобри. Предоставянето на тази обратна връзка може да бъде предизвикателство, но тя е от решаващо значение за растежа и развитието на ученика.

Завършете с положителна обратна връзка: И накрая, завършете с още положителна обратна връзка. Това може да помогне на ученика да се почувства окуражен и мотивиран да продължи да работи върху уменията си. Може отново да похвалите усилията или творчеството му или да подчертаете конкретна област, в която е показал подобрение.

Методът на Хамбургер е мощен инструмент за предоставяне на обратна връзка в среда на онлайн менторство. Като следвате тази проста структура, можете да предоставяте обратна връзка, която е едновременно конструктивна и подкрепяща, и да помагате на учениците си да израстват и развиват уменията си.

Практически съвети за прилагане на метода Хамбургер:

Бъдете конкретни: Когато предоставяте конструктивна обратна връзка, посочвайте конкретно областите, в които ученикът може да се подобри. Вместо да казвате "Трябва да

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

поработиш върху писането си", опитайте да кажете "Забелязах, че абзаците ти са дълги и може да се възползваш от повече организация. Обмислял ли си да ги разделиш на по-кратки и по-концентрирани части?"

Използвайте конкретни примери: Когато е възможно, използвайте конкретни примери, за да илюстрирате обратната си връзка. Това може да помогне на ученика да разбере по-добре вашата гледна точка и да приложи съвета ви. Например можете да кажете: "Много ми хареса начинът, по който обясни разсъжденията си в задачата по математика. Забелязах обаче, че си забравил да пренесеш една цифра, което доведе до неправилен отговор".

Представете обратната връзка като възможност за развитие: Вместо да възприемате обратната връзка като критика, опитайте се да я превърнете във възможност за растеж и подобрене. Например, вместо да кажете "допуснахте грешка", можете да кажете "нека заедно да разгледаме тази грешка и да видим дали можем да разберем какво се е объркало". Това е чудесна възможност да се поучим от грешките си и да се подобрим за следващия път".

Ето един пример за това как можете да използвате метода на Хамбургер, за да предоставите обратна връзка на ученик, който е представил писмено задание:

Горната питка (положителна обратна връзка): "Наистина ми хареса да прочета вашето задание за писане. Свършихте отлична работа, като използвахте описателен език и създадохте ясна представа за читателя си."

Месото (конструктивна обратна връзка): "Една от областите, в които бихте могли да се подобрите, е използването на преходи между идеите. Забелязах, че понякога абзаците ви прескачат от една тема на друга без ясна връзка. Помислете за използването на преходни думи или фрази, които да помогнат на читателя да се ориентира в идеите ви."

Долната питка (положителна обратна връзка): "Като цяло, вие имате силно разбиране на концепциите и сте се справили чудесно с организирането на мислите си. Продължавайте с добрата работа!"

Като използвате метода на Хамбургер, можете да предоставите конструктивна и подкрепяща обратна връзка и да помагате на учениците си да развиват уменията си.

Въпроси за оценка:

Изберете правилния отговор на следните въпроси:

1. Методът на Хамбургер е полезна техника за обратна връзка с учениците, защото <http://.....>
 - a) Насърчава учениците да обмислят собствената си работа
 - b) Предоставя на учениците както положителна, така и конструктивна обратна връзка
 - c) Може да се използва във всеки предмет или област
 - d) Всичко изброено по-горе

2. Какво представлява "месото" при използването на метода на хамбургера?
 - a) Положителни отзиви
 - b) Конструктивна обратна връзка
 - c) Неутрални отзиви
 - d) Отрицателна обратна връзка
3. Когато предоставяте обратна връзка на учениците, е важно да.....
 - a) Фокусирайте се само върху това, което са направили погрешно
 - b) Критикувайте работата им колкото е възможно повече.
 - c) Предоставяне на конкретни примери и предложения за подобрене
 - d) Избягване на предоставянето на обратна връзка
4. Методът "Хамбургер" е популярна стратегия за предоставяне на обратна връзка на учениците. Кое от следните неща описва най-добре структурата на метода на Хамбургер?
 - a) Горна питка (конструктивна обратна връзка), месо (положителна обратна връзка), долна питка (конструктивна обратна връзка)
 - b) Горна питка (положителна обратна връзка), месо (конструктивна обратна връзка), долна питка (положителна обратна връзка)
 - c) Горна питка (положителна обратна връзка), месо (отрицателна обратна връзка), долна питка (положителна обратна връзка)
 - d) Горна питка (конструктивна обратна връзка), месо (отрицателна обратна връзка), долна питка (положителна обратна връзка)

Отговори: 1.b ; 2.b ; 3.c ; 4.b

е/ Техниката на метафората в менторството

Описание и цел на техниката

Целта на тази творческа техника е да даде възможност на супервизирания да "види" как той лично възприема своята позиция в институцията.

В този процес на преживяване те осъзнават разликата между въображението, вербализирането на образа и превеждането на образа в "трета среда" - рисунка. Те осъзнават колко трудно е да вербализират въображението си, а рисунката в много случаи значително се различава от това, което са си представяли или изразявали устно.

Увлечението по тези различия е първата стъпка в разсъжденията за конструкции, които създаваме в съзнанието си, а втората - доколко те могат да бъдат вербализирани. Чрез материалното представяне чрез творчество от, ние даваме "свобода на изразяване" на въпроси, които не са били представени в първата и втората стъпка. И трите стъпки водят до ясна представа и окончателна идея за разглеждания въпрос.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

"Метафората" като творческа техника дава възможност на участниците да се замислят за разминаването между образа в съзнанието им, неговото словесно изразяване и визуалното му представяне. Собственото позициониране в рамките на институцията и разбирането на тази позиция е много важно за успешното ръководене на екип и работа с другите. По-дълбокото разбиране на собствените очаквания, на по-широкия контекст и неговата реалност, както и на възможностите за подобрене, е от решаващо значение за успешното сътрудничество във всяка институция.

Бариери и предизвикателства при използването на дейността

По време на фасилитирането на процеса е важно фасилитаторът/супервизорът да не предлага възможни решения на супервизираните лица.

Ролята на фасилитатора/супервизора е да дава ясни инструкции и да използва отворени въпроси, за да насочва супервизираните към размисъл и самоанализ на работата им. Също така ролята на фасилитатора/супервизора е да не позволява на другите супервизирани да задават въпроси и да коментират резултатите на другите участници, тъй като процесът и резултатите от него са напълно индивидуални.

Много е важно фасилитаторът/наблюдателят да бъде активен слушател и в последния кръг на размисъл да подчертае характеристиките на процеса, а не съдържанието на отделните резултати от тази дейност.

Изпълнение

Работата върху метафората се създава от фасилитатор (супервайзор) и представлява отправна точка за саморефлексия на всеки отделен супервизиран.

Стъпка 1. 10 минути за размисъл

Инструкции! (дава се от фасилитатор/наблюдател)

Спомнете си как изглежда институцията (напр. училището), в която работите. Каква е нейната архитектура? Колко души/ученици присъстват в него ежедневно? Какъв е ежедневието му ритъм на движение в помещенията и на открито? Каква е пространствената подредба на кабинетите и/или класните стаи, библиотеката, физкултурния салон и други помещения?

Опитайте се да предадете мнението си за институцията чрез метафора, която според вас описва най-добре вашата институция. С какво бихте я сравнили?

Стъпка 2. 10 минути за рисуване

Всеки супервизиран рисува своята метафора на лист хартия.

Стъпка 3. 5 минути за разказване на истории

Всеки супервизиран разказва своята метафора, като дава някои подробности за нея.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Стъпка 4. 15 минути за самоанализ

Всеки супервизиран разсъждава индивидуално върху това, което е "видял", какво чувства и мисли за метафората и как би могъл да промени позицията си в институцията.

Въпроси за оценка

Отбележете следните изречения, ако са верни/неверни:

- 1) Целта на тази творческа техника е да даде възможност на фасилитатора/супервайзора да разбере позицията на супервизирания в неговата/нейната институция.
- 2) Работата върху метафората се създава от фасилитатора/супервизора и представлява отправна точка за саморефлексия на всеки отделен супервизиран.
- 3) Всеки супервизиран рисува своята метафора на лист хартия, а фасилитаторът/супервизорът обяснява какво има на картинката.
- 4) Резултатите от тази техника могат да доведат до развитие на по-добри междуличностни отношения между преподавателите, по-добро разпознаване на техните очаквания и предотвратяване на конфликти.
- 5) По време на фасилитирането на процеса е важно фасилитаторът/супервизорът да предлага на супервизираните лица възможни решения.
- 6) Изберете правилния отговор на следния въпрос:
Каква е целта на използването на метафори в менторството?
 - a) За да помогнете на учениците да запомнят важни понятия
 - b) Да направите сесиите за менторство по-забавни и ангажиращи
 - c) Да предоставяте визуално представяне на сложни идеи
 - d) Всичко изброено по-горе

Отговори: 1.F; 2.T; 3.F; 4.T; 5.F; 6.a,b,c,d

ж/ Интелигентен модел на менторство

Описание и цел на техниките

SMART е съкращение от Specific (конкретен), Measurable (измерим), Achievable (постижим), Realistic (реалистичен) и Timely (навременен).

Моделът SMART за менторство помага на наставниците да си поставят цели и да създадат план за действие, който да съответства на тяхното определяне.

Пречки, проблеми при използването на дейността

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

При прилагането на SMART модела за менторство треньорите много пъти допускат някои грешки. Ако сте избрали SMART модела на менторство, уверете се, че не ги допускате. **Конкретни** - много треньори са по-малко фокусирани, когато поставят конкретни цели. За да си поставите конкретни цели, трябва да сте лазерно фокусирани. Има разлика между двата реда по-долу:

"Искам да имам клиенти бързо."

"Искам да спечеля 5 нови високоплатени клиенти до края на това тримесечие."

Неясната представа за целта ви води до създаването на неконкретни цели.

Измерими - много треньори не са в състояние да измерят разликата между началната и крайната точка. Те обръщат по-малко внимание на параметрите, върху които ще се съсредоточат, докато измерват резултатите си. В резултат на това за тях става трудно да разберат докъде са стигнали в съответствие с целите си.

Постижима - има разлика между амбициозна цел и цел, която е направо от стратосферата. Не си поставяйте цели, които са извън обхвата на вашите способности, знания, ресурси и време.

Уместност - много треньори предприемат стъпки, които не са в съответствие с основната им цел. Можете да бъдете креативни, но се опитайте да не станете нерелевантни в стремежа си да експериментирате с нови подходи.

Обвързаност със срокове - често треньорите не определят срокове и етапи. Някои от тях поставят резки крайни срокове, които са недостижими. И двата случая трябва да се избягват. Винаги извършвайте проверка на реалността, докато поставяте крайни срокове.

Изпълнение

Треньорите, които следват модела на менторство SMART, задават различни въпроси за менторство. Тези въпроси са съобразени с определението на модела за менторство SMART.

Специфичен

- Какви конкретни резултати искате да постигнете?
- Смятате ли, че можете да стесните целите си?
- Смятате ли, че очакваните от вас резултати са конкретни?
- Каква е целта за постигане на резултатите?
- Какви са причините за постигане на резултатите?
- Какви са ползите от постигането на резултатите?
- Кои са заинтересованите страни?
- Къде ще се случи това?
- Какъв е рискът?
- Какво според вас трябва да се вземе предвид, за да се конкретизира целта?
- Смятате ли, че има и други параметри, които могат да повлияят на резултатите?
- Нарисувайте ми картина на това как би изглеждал и как би се чувствал успехът за вас?

Измерими

- Как ще разберете, че сте постигнали целта си?
- Какви ще са параметрите, които ще ви помогнат да измерите успеха си?
- Какви инструменти и упражнения ще използвате, за да измервате успеха си?
- Налице ли са лесно достъпни данни за измерване на вашия успех? Или трябва да разработите мерки за успех - анкети, фокус групи и т.н.?
- Смятате ли, че има други фактори, които могат да помогнат за измерване на успеха?

Постижимо

- Имате ли достатъчна финансова стабилност, за да постигнете целта си?
- Имате ли достатъчно време да стигнете до дестинацията си?
- Разполагате ли с уменията и ресурсите, за да постигнете целите си?
- Доколко сте сигурни, че ще постигнете целта си?
- Какви са ограниченията, които могат да ви попречат да постигнете целта?
- Кое според вас ще има най-голямо значение за постигането на целите?
- Как ще определите приоритетите си, за да гарантирате, че целта е постижима?
- Какви са другите ресурси, от които се нуждаете, за да постигнете целите си (технологии, пространство, оборудване и др.)?

Съответно

- Защо целта/подходът са важни?
- Съответства ли целта на нуждите?
- Смятате ли, че стъпките за действие са в съответствие с целта?
- Как бихте оценили по скалата от 1 до 10 значението на целта за личния/професионалния ви живот?
- Струва ли си?
- Съответства ли планът за действие на потребностите/усилията?
- Как тази цел е свързана с най-важната ви ценност?
- Сблъскали ли сте се някога с подобна ситуация?
- Има ли някакъв друг ваш опит, който може да ви помогне да се справите с настоящата ситуация?
- Кои са най-важните неща, които намирате за несъществени по отношение на целта, процеса или сесията?

Обвързани с времето

- Кога ще постигнем тази цел?
- Кога ще започнем да предприемаме дейности за постигането на тази цел?
- Кога ще можете да постигнете по-кратките резултати?
- На коя дата ще постигнете значителен напредък по отношение на целта?
- Има ли други важни етапи, които искате да поставите?
- Кога смятате, че ще бъде твърде късно да постигнете целта?
- Какъв е най-краткият срок, за който смятате, че можете да постигнете целта?

Въпроси за оценка

4. Тренинзите, които следват модела на менторство SMART, задават различни въпроси за менторство. Съпоставете тези въпроси с определението на модела SMART за менторство.

Измерими	Какъв е рискът?
Специфичен	Как ще разберете, че сте постигнали целта си?
Времева граница	Имате ли достатъчно време да стигнете до дестинацията си?
Постижимо	Какви са ползите от постигането на резултатите?
Съответно	Как ще определите приоритетите си, за да гарантирате, че целта е постижима?

5. Изберете правилния отговор на следния въпрос.

Когато използвате SMART модела на коучинга, какво означава буквата "Т"?

- а) обвързани със срокове
- б) Целеви
- в) Внимателен
- г) Издръжлив

Отговор: 2.а

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

5. Проучвания

а/ Проучване на пример за менторство при онлайн образование

Име на партньора	Системи за качество Innoquality
Заглавие	Управление на затварянето на училища и преминаване към онлайн базирано преподаване и учене.
Уебсайт или връзка, ако е възможно	-
Име на организацията	Начално училище в Дъблин.

Описание

Това проучване на случай ще се фокусира върху начина, по който едно начално училище в графство Дъблин е реагирало на затварянето на училища и е приложило характеристиките на "Менторство в дигиталното образование".

Характеристика 1: Персонализирано обучение

Персонализираното обучение е ключова характеристика на наставничеството в цифровото образование. В този случай училището реагира, като създаде платформа за обучение, в която всяко дете има индивидуален профил (с изображение, което може да избере за своя профилна снимка). В този случай директорът на училището е избрал да използва "Seesaw". Тази функция е важна част от персонализираното обучение, тъй като дава възможност на всяко дете да избира иконата, която най-добре представя неговата идентичност. След изпълнението на задачите може да се получи достъп до допълнителни изображения. Това работи добре, за да насърчи децата да работят усилено и да напредват, така че да могат да актуализират профилната си снимка с по-добри снимки и да покажат на връстниците си, че са успели да напреднат.

Освен това учителят можеше не само да състави общ работен график със задачи, по които да работят всички ученици в класа, но и да предостави на отличните ученици допълнителни задачи, за да поддържа интереса им, както и да предостави на учениците, които се нуждаят от подкрепа, допълнителни, целенасочени дейности.

Освен това учителите са взели предвид различните стилове на учене, като са предложили различни видове задачи. Учениците можеха да общуват с учителя си и чрез различни средства, като напишат съобщение или запишат гласово съобщение. Това работеше добре, за да насърчи всички деца да поддържат контакт, тъй като беше възможно това да става по различни начини. Някои деца предпочитаха да напишат съобщение, докато за други беше по-лесно да запишат гласово съобщение.

Персонализираната обратна връзка от страна на учителите работи добре за поддържане на

мотивацията и фокуса на учениците. Децата с нетърпение очакваха да влязат в платформата, след като изпратят работата си, за да открият личната обратна връзка, предоставена от техния учител.

Характеристика 2: Учене в сътрудничество

Друга ключова характеристика на менторството в онлайн комуникацията е предоставянето на възможности за съвместно обучение. В този случай това беше по-малко възможно, тъй като децата бяха все още много малки, на възраст за началното училище, и затова им бяха зададени дейности, по които да работят сами. Те не разполагаха със средства или самостоятелност, за да се свържат с връстниците си и да участват в съвместното учене, така че това не можеше да бъде приложено, но е нещо, което би работило добре в училищата след началното образование.

Функция 3: Обучение чрез технологии

Седмица след затварянето на училищата децата от това училище в графство Дъблин получиха данни за вход, за да създадат своя профил в платформата за обучение. Тя беше създадена първа и първоначално се използваше самостоятелно, преди училището да въведе и онлайн класове чрез приложението за видеоконференции Zoom. Използването на двата инструмента паралелно се оказа успешно. Децата имаха нужда от срещите чрез Zoom, за да останат ангажирани и свързани с учителя и връстниците си. Контактът им помагаше да се мотивират да се занимават с дейностите, зададени им в платформата. В началото, когато съществуваше само платформата за обучение, децата можеха да се почувстват без връзка и малко демотивирани. Те не можеха да видят по-широката картина. Въвеждането на онлайн класове, които да работят паралелно с платформата за обучение, беше от жизненоважно значение за поддържане на усещането за сплотеност на цялата училищна общност.

Функция 4: Наблюдение на напредъка

Онлайн менторството дава възможност на учителите ефективно да наблюдават напредъка на своите ученици. Платформите за онлайн обучение разполагат с функции, които позволяват на учителите да следят работата на своите ученици. Освен това платформите, предлагащи електронни книги, съхраняват и информация за това колко книги е прочел ученикът, както и функции за награди. Учителите в това училище в графство Дъблин намират тази функция за полезна, тъй като децата са мотивирани да четат повече.

Заклучение

Тъй като затварянето на училищата поради пандемията беше толкова внезапно, повечето училища не бяха подготвени в цифрово отношение и трябваше да извършат големи промени за много кратко време. Въпреки това училището в този пример, както и повечето училища в Ирландия, реагира бързо и ефективно. Ако в бъдеще се наложи отново да се затварят училища, повечето училища в Ирландия и в цяла Европа вече ще бъдат готови и способни да прилагат ефективно онлайн обучение и менторство.

Въпроси

1. Кои стратегии са работили добре при създаването на ефективно решение за онлайн обучение за това училище в графство Дъблин?
2. Как училището, в което работите, реагира на закриването на училища и внезапното преминаване към онлайн обучение и преподаване?
3. Как бихте реагирали в същата ситуация, ако бяхте директорът на училището (в ретроспекция)?

б/ Проучване на пример за техническите умения на учителите

Име на партньора	BOUN
Заглавие	Технически умения за учители
Уебсайт или връзка, ако е възможно	https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1286522.pdf
Име на организацията	Държавни и частни училища в Турция
Описание	В проучванията сред учителите, проведени на международно равнище преди пандемията, беше изразено мнението, че учителите се нуждаят от различна подкрепа, за да развият своите умения в областта на ИКТ. По време на пандемията COVID-19 също беше потвърдено, че учителите трябва да имат адекватни умения за онлайн обучение и дистанционно обучение, както и необходимостта от различни подходи в областта на цифровата педагогика. Тези констатации бяха потвърдени от опита, натрупан по време на този процес. Преминаването към изцяло онлайн обучение поради пандемията COVID-19 беше толкова внезапно, че всички учители и ученици бяха изключително неподготвени. Такъв беше случаят и с всички турски училища. Това проучване на случай е създадено въз основа на изследване на Aytac (2021), проведено с 80 учители, които работят в държавни и частни училища в различни градове на Турция. Интервютата с тези учители са проведени през лятото на 2020 г. Тъй като преходът към дистанционното обучение беше рязък, основният проблем, с който се сблъскаха учителите, беше свързан с тяхната неадекватност при използването на образователните технологии по подходящ начин. Липсата на опит на учителите в използването на технологиите за

	създаване на смислена учебна среда доведе до редица проблеми и за учениците. В проучването най-често съобщаваните проблеми са липсата на опит на учителите в дистанционното обучение и ниската мотивация на учениците за учене и слабото им участие в онлайн обучението. Например учителите заявяват, че не са били запознати с никакви Web 2.0 инструменти за комуникация в клас преди пандемията и са използвали само ЕВА (телевизионния канал за дистанционно обучение в Турция) в първите дни на затваряне на училището. За съжаление, това създаде пропаст в комуникацията между учителите и учениците, които за първи път в своя образователен живот бяха далеч от училищата и получаваха обучение у дома. Това разминаване в комуникацията между учители и ученици доведе до намаляване на мотивацията и комуникацията на учениците, тъй като те не можеха да се свържат с учителите си, когато имаха нужда. А през този период те не са могли да участват в добре разработени онлайн класове на живо. Това означава, че учениците са разчитали предимно на самообучение въкъщи и не са могли да получат незабавно подкрепа от учителите и да изпълнят всички дейности в клас. В резултат на това процесът на учене на учениците е бил затруднен.
Въпроси	1. Какъв е основният проблем, с който се сблъскват учителите в този казус? 2. Какво бихте направили като учител при подобни условия? 3. Какви технологии бихте предложили за подобряване на качеството на онлайн учебната среда с цел повишаване на мотивацията и участието на учениците?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

в/ Проучване на пример за методически компетенции в менторството

Име на партньора	INFODEF
Заглавие	AULA DIGITAL
Уебсайт или връзка, ако е възможно	http://recursostic.educacion.es/observatorio/web/gl/equipamiento-tecnologico/aulas-digitales
Име на организацията	Министерство на образованието, правителство на Испания, в сътрудничество с различни образователни издателства.

Описание

Испанското министерство на образованието стартира проекта "Aula Digital" за насърчаване на цифровизацията на учебното съдържание и подобряване на учебния процес в училищата в цялата страна. Проектът има за цел да предостави на учителите и учениците достъп до интерактивни цифрови ресурси и иновативни педагогически инструменти.

Основната цел на "Aula Digital" е да улесни интегрирането на цифровите ресурси в класната стая. Проектът предоставя онлайн платформа, която е домакин на широк набор от цифрово съдържание, включително електронни учебници, образователни видеоклипове, интерактивни дейности и симулации. Тези ресурси са съобразени с националната учебна програма и обхващат различни предмети и нива на образование.

Учителите могат да използват платформата Digital Classroom, за да избират и персонализират съдържанието според нуждите на учениците си. Платформата също така позволява на учителите да създават и споделят свои собствени дейности и оценки, което насърчава адаптивността и персонализираното обучение.

За да подпомогне изпълнението на проекта, Министерството на образованието предостави на училищата таблети и други цифрови устройства. Освен това са организирани програми за професионално развитие и обучение, за да могат учителите да използват ефективно технологиите в класните стаи.

"Aula Digital" е насочен към учители и ученици от началните и средните училища в цяла Испания. Чрез внедряването на цифровизацията проектът цели да насърчи ангажираността на учениците, да улесни диференцираното преподаване и да насърчи съвместното и интерактивно обучение.

Въпроси

- 1) Как интегрирането на ресурсите на "Aula Digital" се отрази на вашите преподавателски практики и ангажираността на учениците в класната стая?
- 2) По какъв начин сте персонализирали цифровото съдържание и дейности от "Aula Digital", за да отговорят на индивидуалните нужди и стилове на учене на вашите ученици?
- 3) Можете ли да спделите примери за това как използването на цифрови ресурси и инструменти от "Aula Digital" е подобрило сътрудничеството между учениците и уменията им за критично мислене във вашата класна стая?

в/ Проучване на случай относно стратегиите за диагностика и интервенция в менторството

Име на партньора	GOI
Заглавие	Подпомагане на учениците да се научат да бъдат независими
Уебсайт или връзка, ако е възможно	https://www.edweek.org/technology/opinion-my-online-learning-experience-as-a-student-is-not-so-good/2020/05
Име на организацията	Това не е практическо приложение. Този пример е взет от интервю. Той ще бъде използван като пример за казус от учителите.

Описание

Лари Ферлацо е учител по английски език и социални науки в гимназия "Лутър Бърбанк" в Сакраменто, Калифорния. Той прави интервю с ученици за техния опит в пандемията. По-долу е даден пример. Представете си, че Кимбери е ваша ученичка. Прочетете случая и отговорете на следните въпроси.

Кимбърли Делуна е ученичка в гимназия "Лутър Бърбанк":

Опитът ми онлайн е тревожен. Откакто нямаме училище и останахме въкъси заради карантината, съм по-зает от обикновено. Не ми харесва онлайн училището, защото ме кара да отлагам, за да свърша работата си в последния момент. От друга страна, в училище свърших всичките си задачи навреме, без да се чувствам мързелив. Единственото нещо, което ми харесва в онлайн класовете, е, че ми помогнаха да се науча да бъда независим, да управлявам времето за семейството и работата в училище. Не се притеснявам толкова много за оценката си, защото тя не може да падне по-ниско. Не ми харесва много как някои от учителите ми сега ни дават повече задачи, отколкото в миналото. Също така не разбирам как да се справям с много от задачите в клас, защото съм ги забравил или ми е трудно да ги разбера без ничия помощ. Тъй като физически съм в класната стая, имам повече съученици, които да помоля за помощ. В класа мога да помоля учителя за помощ толкова пъти, колкото ми е необходимо, и има по-голяма вероятност да разбера задачата. Онлайн е съвсем различно, защото разполагам само със себе си като източник на информация. Предпочитам да имам физическо общуване с учителя. Онлайн обучението за мен е объркващо и твърде стресиращо, защото има моменти, в които семейството ми използва интернет също като мен. Документите ми не се предават навреме. Или пък е

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

	имало момент, в който изобщо не успява да предаде задачата ми и аз полагам целия този труд напразно.
Въпроси	-Какви проблеми има ученикът с онлайн учебния процес в карантината? Да ги категоризирате? Кой от тях са свързани с въпроси, които можете да подкрепите като учител-ментор? По какъв начин вие като учител-ментор можете да поддържате ангажираността на ученика в учебния процес? -Какви методи смятате, че можете да използвате, за да повишите мотивацията на ученика за учене? -Смятате ли, че е възможно да подкрепите ученика в самостоятелното учене?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

Външни препратки

- 1) Tim Urdan, Avi Kaplan, The origins, evolution, and future directions of achievement goal theory (Произход, еволюция и бъдещи насоки на теорията за целите на постиженията), Contemporary Educational Psychology (Съвременна педагогическа психология), том 61, 2020, 101862, ISSN 0361-476X, <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101862>.
- 2) Paul R. Pintrich, An Achievement Goal Theory Perspective on Issues in Motivation Terminology, Theory, and Research, Contemporary Educational Psychology, Volume 25, Issue 1, 2000, Pages 92-104, ISSN 0361-476X, <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1017>.
- 3) Джоан Л. Дуда, Поставяне на цели и мотивация за постижения в спорта, в Енциклопедия по приложна психология, 2004 г.
- 4) Рут Бътлър, Ролята на пола в образователния контекст и резултатите, в Advances in Child Development and Behavior, 2014 г.
- 5) Джи Йонг Лим, Кю Йон Лим, Корегулация в съвместното обучение: International Journal of Educational Research, Volume 103, 2020, 101621, ISSN 0883-0355, <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2020.101621>.
- 6) Elliot, A. & McGregor, H. (2001). Рамка на целите за постижения 2 x 2. Journal of Personality and Social Psychology, 80, 501-519.
- 7) Ulrich Schiefele, Ellen Schaffner, Teacher interests, mastery goals, and self-efficacy as predictors of instructional practices and student motivation, Contemporary Educational Psychology, Volume 42, 2015, Pages 159-171, ISSN 0361-476X, <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2015.06.005>.
- 8) Einar M. Skaalvik, Sidsel Skaalvik, Teachers' perceptions of the school goal structure (Възприятията на учителите за целевата структура на училището): Връзка с целевите ориентации на учителите, тяхната ангажираност и удовлетвореност от работата, International Journal of Educational Research, Volume 62, 2013, Pages 199-209, ISSN 0883-0355, <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2013.09.004>.
- 9) Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Технологични знания за педагогическото съдържание: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017-1054. Взето от <https://www.learntechlib.org/p/99246/>
- 10) PuenteDura, R. (2014). SAMR: контекстуално въведение. Взето от <http://hippasus.com/rrpweblog/archives/2014/01/15/SAMRABriefContextualizedIntroduction.pdf>
- 11) Redecker, C. (2017). Европейска рамка за цифровата компетентност на преподавателите: DigCompEdu. In Y. Punie (Ed.), *EUR 28775 EN*. Luxembourg: Publications Office of the European Union (Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз). <https://doi.org/10.2760/159770>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitoools

- 12) Akçamete, G., Aslan, B., & Dinçer, Ç. (2010 Mayıs 16-18). Uygulama öğretmenlerinin mentorluk becerilerinin değerlendirilmesi. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II- Hacettepe Üniversitesi, Beytepe-ANKARA
- 13) Bozkurt, A., Hamutoğlu, N.B., Liman-Kaban, A., Taşçı, G., & Aykul, M. (2021). Dijital bilgi çağı: Dijital toplum, dijital dönüşüm, dijital eğitim ve dijital yeterlilikler. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 7(2), 35-63.
- 14) Engin, R. A. (2021). Dijital eğitim uygulamaları. İ. Erdoğan Tarakçı, B. Göktaş (Eds.) Dijital gelişim dijital dönüşüm içinde (ss.119-138) EfeAkademi.
- 15) Etwinning, (2023) <http://etwinning.meb.gov.tr/il-koordinatorleri/>
- 16) Gümüş, E., & Gök, E. (2016). Eğitim fakültelerinde akademik mentorluk ve göreve yeni başlayan öğretim üyelerinin mentorluk ihtiyaçları. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 6(2), 268-276.
- 17) İbrahimoglu, N. (2013). Biçimsel olmayan mentorluk yoluyla öz-etkinliğin artması. Sosyoekonomi, 19(19), 141-156.
- 18) İşcan, Ö. F., & Çakır, S. (2016). Mentorluk ve psikolojik güçlendirmenin öz yeterlilik algısına etkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(1), 1-15.
- 19) Kartal, S.E., Özdemir, T.Y., & Yirci, R. (2017). Kırsalda çalışan öğretmenlerin mesleğin ilk yıllarında mentorluk ihtiyaçları. Turkish Journal of Education, 6(1), 30-40.
- 20) Kuzu, A., Kahraman, M., & Odabaşı, F. (2012). Mentörlükte yeni bir yaklaşım: E-Mentörlük. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 12(4), 173-183.
- 21) Yirci, R., & Kocabaş, İ. (2010). Значението на менторството за училищните директори: A Conceptual Analysis. International Journal Of Educational Leadership Preparation, 2(5), 1-7.
- 22) <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/rise-online-learning-benefits-and-challenges-teachers-part-one-benefits>
- 23) <https://cardet.org/what-we-do/projects/510-code-coaching-for-staff-professional-development-in-education>
- 24) <https://coachfoundation.com/blog/what-is-the-amazing-smart-coaching-model/>
- 25) <https://www.jennidonato.com/life-coaching-basics-the-smart-model/#:~:text=Моделът%20SMART%20е%20а,искам%20е%20просто%20не%20възможно!>
- 26) <http://www.happinesscoachingstudio.com/personal-coaching/smart-model/>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

digitools

- 27) <https://positivepsychology.com/perma-model/>
- 28) <https://www.itsmental.co.uk/PERMA-V-MODEL>
- 29) <https://www.peggykern.org/questionnaires.html>
- 30) https://www.peggykern.org/uploads/5/6/6/7/56678211/the_perma-profiler_101416.pdf
- 31) <https://www.sassymamasg.com/wellbeing-tips-flourish-meaning-purpose-relationships/>
- 32) <https://www.ghll.org.uk/covid19/covid-19-supporting-children-and-young-people/>
- 33) <https://school-news.com.au/news/using-perma-pillars-to-support-teachers/>
- 34) <https://cardet.org/what-we-do/projects/510-code-coaching-for-staff-professional-development-in-education>
- 35) <https://geniusrevive.com/en/metaphor-technique-for-creative-problem-solving/>